

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

Hispanistika

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ženskost a modernismus v básních Alfonsiny
Storni

Femininity and modernism in poems of Alfonsina
Storni

Vypracovala: Katarína Brányiková

Praha 2018

Studijní obor: hispanistika

Vedoucí práce: Mgr. Dora Poláková Ph. D.

Poděkování

Děkuji Doře Polákové za odborné vedení práce, věcné připomínky, dobré rady a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 7. 5. 2018

Katarína Brányiková

.....

Abstrakt

Práce se soustředí na tvorbu argentinské autorky Alfonsiny Storni, a to hlavně ve spojitosti s tehdejší vlnou feminismu. Zvolené téma bude zasazeno do širšího kontextu, to znamená včetně sociálních podmínek, politické situace a názorů společnosti na ženské autorky na začátku dvacátého století v Latinské Americe. Všechny tyto faktory budou následně použity v detailní analýze autorčiných veršů. Cílem práce je blíže definovat styl Alfonsiny Storni a na základě obsahu jejich básní získat přehled o tom, jak se v něm projevuje její ženskost, její vztah k mužům a jak se jí podařilo v jejich dílech propojit modernismus s feminismem. Do toho všeho zapojím rozdíly mezi feminismem v době života Alfonsiny Storni a tím dnešním. To vše na základě její tvorby.

Abstract

The work focuses on the work of Argentinean author Alfonsina Storni, especially in connection with the new wave of feminism at the beginning of the 20th century. The chosen topic will be set in a wider context, including social conditions, political situation and society's opinions of female authors at the beginning of the twentieth century in Latin America. All these factors will then be used in a detailed analysis of the author's verses. The aim of the work is to define the style of Alfonsina Storni and, based on the content of her poems, to get an overview of her femininity, her relationship to men and how she succeeded in linking modernism with feminism. To all this I will also add the differences between feminism in the life of Alfonsina Storni and the one of today. All this on the basis of her work.

Key words:

Alfonsina Storni, poetry, feminism, Argentina.

Obsah

ÚVOD	6
ŽIVOT ALFONSINY STORNI A JEJÍ RODINY	8
ALFONSININO DĚTSTVÍ A VZTAH S OTCEM	15
<i>Alfonsina a její matka</i>	18
POČÁTKY FEMINISMU V LATINSKÉ AMERICE	20
JEJÍ BÁSNĚ	24
ALFONSINA A MODERNISMUS	24
TYPY BÁSNÍ	31
RODINA.....	31
ALFONSINA	34
FEMINISMUS.....	40
ALFONSINA A INSPIRACE	48
ALFONSINA STORNI A RUBÉN DARÍO.....	51
<i>Motiv šelmy</i>	51
<i>Motiv ptactva</i>	52
<i>Motiv květin</i>	54
ZÁVĚR	56

ÚVOD

Tato bakalářská práce se zabývá tvorbou argentinské básnířky Alfonsiny Storni. Autorky, která svými básněmi reprezentuje první feministické aktivity v zemích Latinské Ameriky v průběhu 20. století.

V této práci se na základě děl Alfonsiny Storni pokouším vylíčit atmosféru tehdejší patriarchální společnosti, ve které ženy zaujímaly výrazně nižší postavení než muži, a to ve všech sférách.

Tato práce sleduje život Alfonsiny Storni a na jeho základě popisuje postupný vývoj společenské hierarchie v Argentině a v latinské Americe obecně.

V této práci chci popsat feminismus, který se v Argentině na začátku dvacátého století liší od toho dnešního. Snažím se zachytit jeho počátky a původní impulzy k jeho vzniku, které jsou již téměř neporovnatelné s problematikou, na jejímž základě existuje feminismus dnes.

Básně Alfonsiny Storni představují opravdový a naprosto oprávněný ženský boj v době, ve kterém byly ženy skutečně přehlíženy a omezovány v sociálních, pracovních a v politických ohledech.

Všechny tyto důvody rozohňovaly stoupající nespokojenost něžného pohlaví, opravňovaly vztek a z feministických hnutí a povstání dělaly nezbytnou záležitost.

Ovšem i přes to všechno byl ženský boj vedený v maximální eleganci a lásce, nikoli nenávisti a nenasytosti.

Fascinoval mě pacifický a férový přístup žen v dobách opravdového nedocení tohoto pohlaví.

Skrze básně a příběh Alfonsiny Storni bych chtěla zároveň také porovnat postavení žen a problémy s tím spojené během doby jejího života s tím dnešním. Sílu jejího životního boje jako ženy bych chtěla dát do kontrastu s absurdním bojem, o kterém si moderní ženy myslí, že svádí dnes a upozornit tak na paradox, který při porovnání dvou rozdílných vln feminismu vzniká.

Jsem přesvědčená, že získáním přehledu o životě ženské básnířky na začátku dvacátého století si člověk udělá pravdivější obrázek dnešní doby.

Toto přelomové období, během kterého začaly ženy překračovat společností předeepsané hranice, se stalo rozhodující pro obrázek společnosti dnešní. Ženský boj zahrnoval mnoho forem. Kromě politických hnutí, demonstrujících skupin, feministických organizací nebo výrazných individuálních hlasů, je zároveň i umění jednou z výše zmíněných forem boje za právo a uznání. Umění má v těchto případech doprovodnou, ovšem neméně důležitou funkci. V období občanské nespokojenosti a politických změn je podpora umělců naprosto zásadní silou, která k lidem promlouvá skrze pocity a estetiku. Je to trpělivá a elegantní forma boje a komunikace obecně.

Poezie je největší schopností člověka, poslední rezervou, která zůstává, když je vše zničeno, jediným svědkem lidské důstojnosti. Poezie je dobrodružství úplného poznání světa a ne výbuch pocitů, proto se básníci nerodí každý den. "(Enrique-Molina 5/70)
A proto se k nim vždycky nějakým způsobem vracíme, k těm vyvoleným. A to je právě i Alfonsina Storni.¹

Umělecká tvorba se bezpochyby zapisuje do historie, proto by neměla být podceňována. Tvorba Alfonsiny Storni reflektuje období změn na začátku dvacátého století a také podtrhuje to, co se v něm odehrávalo. Ženy nabývaly na hlase a respektu. A básně Alfonsiny Storni napomáhaly tomu, aby se během tohoto dění nevytrácela ženskost. Formou poezie vyjadřovala nesouhlas a touhu po změně, zároveň neztrácela něhu a nenabývala na agresivitu.

Je tedy otázkou, jestli je správné nazývat tvorbu Alfonsiny Storni feministickou, jelikož se s dnešním feminismem neshoduje. Důvody, příčiny, cíle, forma komunikace. Toto vše spadá do odlišné kategorie, tudíž je na místě uvažovat o opuštění všech nálepek a terminologie. Přívlastek feministický/á by mohl zapříčinit, že dnešní čtenář podle něj zaujme postoj, který odpovídá jeho názoru na dnešní feminismus. Vnímání básní Alfonsiny Storni by tedy mohlo být výrazně zkresleno. Ať už negativně nebo pozitivně. Každopádně mylně, jelikož, jak už bylo řečeno, mluvíme zde o zcela „jiném feminismu“.

¹ De Maggi, Marta Shofs, and Marta Schofs De Maggi. "ALFONSINA STORNI: PALABRAS A UN HABITANTE DE MARTE." *Letras Femeninas*, vol. 7, no. 1, 1981, pp. 21–24. *JSTOR*, JSTOR, www.jstor.org/stable/23022687.

La poesía es la mayor facultad del hombre, la última reserva que resta cuando todo ha sido destruido, el único testigo de la dignidad humana. La poesía es una aventura de conocimiento total del mundo y no una efusión de sentimiento, por eso es que no se puede inventar poetas todos los días." (Enrique-Molina 5/70)
Y es por eso que siempre de alguna manera volvemos a ellos, a esos elegidos y Alfonsina Storni lo es.

ŽIVOT ALFONSINY STORNI A JEJÍ RODINY

Básně Alfonsiny Storni neodrážejí pouze politické změny, které vnímala až v dospělém věku. Odrážejí zároveň i její život, vztahy, rodinu a dětství. Popisují události a pocity, které vznikly nezávisle na jakémkoli ženském boji nesouhlasu s uspořádáním společnosti.

Pro pochopení její tvorby je nezbytné mít povědomí o tom, z jaké rodiny tato básnířka pochází a jaké životní překážky musela překonat. Proto se v této práci ze začátku budu věnovat jejímu dětství, rodině a zejména pak vztahu s otcem. Popsání všech těchto etap osvětluje emocionální stránku autorčiny poezie a zároveň umožňuje dát ji do souvislosti s politickým děním.

Alfonsina se narodila 29. května 1892 ve Švýcarsku v malé vesnici jménem Sala Capriasca v regionu Ticino, kde prožila první čtyři roky svého života. Rodiče Alfonsiny byli také ze Švýcarska, ovšem jejich životní osudy zapříčinily, že byli jako rodina neustále na cestách.

Alfonsinin otec, Alfonso Storni, byl obchodník, který spolu se svými bratry založil v roce 1883 rodinnou firmu v provincii San Juan v Argentině. Po prvních vysoce prosperujících pěti letech se Alfonso vrátil do Švýcarska, kde se oženil s teprve šestnáctiletou Paulinou Martignoni.

Alfonso Storni, rodák z města Luggagia, emigroval do této země na americkém kontinentu v roce 1883 a společně se třemi bratry založil rodinný podnik ve městě San Juan. Během několika let se stali prosperujícími průkopníky, nejprve se věnovali stavebnímu podnikání a pak upevnili svou ekonomickou situaci díky zřízení první továrny na výrobu sody v provincii, která později také začne vyrábět led a pivo.²

Poté manželský pár odjel zpět do města San Juan, kde se jim narodily dvě děti, Alfonsiny starší sourozenci, Romeo a María.

Zprvu byla prosperující ekonomická situace důvodem těchto cest mezi domovem ve Švýcarsku a zdrojem financí v Argentině. Avšak úspěch rodinné firmy netrval dlouho. Důvodem k podnikání těchto dlouhých a riskantních cest již nebyla finanční jistota, nýbrž zoufalé hledání toho správného místa, kde uživit rodinu.

² <https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5. 2018]

Alfonso Storni, originario de Luggagia, había emigrado a este país americano en 1883 para establecer, junto a tres hermanos, un negocio familiar en la ciudad de San Juan. En pocos años se habían convertido en prósperos pioneros, primero dedicándose al negocio de la construcción y luego consolidando su posición económica gracias a la instalación de la primera fábrica de soda de la provincia, la misma que más adelante también elaborará hielo y cerveza. ”²

Paulina, znepokojená psychickým rozpoložením svého manžela, se poradila s lékařem, který doporučil cestu do rodné vlasti; měl za to, že klima města San Juan, ve kterém docházelo k extrémním výkyvům počasí, ovlivnilo Alfonsovo zdraví. Tímto způsobem rodina Storni v roce 1890 vyrazila do Švýcarska, kde zůstala po dobu šesti let. A v tomto období, kdy rodinná atmosféra není příliš světlá, Alfonsina přichází na svět.³

Po narození prvních dvou dětí se rodina opět vrátila do Švýcarska, kde se jim v roce 1892 narodilo jejich třetí dítě, Alfonsina Storni. Ta však ve Švýcarsku strávila pouze první 4 roky života.

Z dochovaných výpovědí samotné Alfonsiny je jasné, že její jméno ji rodiče nedali náhodou, ovšem skutečně jako ženskou verzi otcova jména. Jako vysvětlení pro fakt, že jméno otce zdědilo až třetí dítě, se nabízí vliv Pauliny. Ta chovala velkou vášeň pro divadlo, tudíž je možné, že jména prvních dvou dětí, Romeo a María, jsou následkem právě toho.

“Pojmenovali mě Alfonsina, jménem arabského původu, které znamená "otevřená všemu" ». (Jak vysvětlil výzkumník Carlos Alberto Andreola, ve skutečnosti se její jméno odvozuje od germánského Adelfu, jinými slovy adal, což znamená "vznešené řádky" a také "připravená".

A právě díky tomu při zmínce o svém jméně Alfonsina tvrdí, že to znamená "připravená na všechno."⁴

V roce 1898 se narodilo poslední dítě manželů Storni, Hildo Alberto. Alfonsina si ke svému mladšímu bratrovi vytvořila velmi blízký, dokonce až mateřský vztah.

Ekonomická situace rodině nedovoluje zůstat ve městě San Juan dlouho a v roce 1900 se opět i s malým dítětem přesouvají. Tentokrát do města Rosario s nadějí, že naleznou nové příležitosti, které by jim pomohly utéct před chudobou. Během těchto let však ekonomická krize rodiny Storni vyvrcholí.

³ <https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5.2018]

Paulina, preocupada por el estado anímico de su marido, había consultado con el médico, quien le recomendó un viaje con la familia a la tierra natal; opinaba que el clima de San Juan, que cambia de un momento a otro a temperaturas extremas, había afectado la salud de Alfonso. De esta forma, en 1890, los Storni se habían embarcado para regresar a Suiza, donde permanecerían seis años. Es entonces cuando Alfonsina llega al mundo, ya con un ambiente familiar poco brillante.

⁴ <https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5.2018]

Me llamaron Alfonsina, nombre árabe que quiere decir 'dispuesta a todo'». (Según explica el investigador Carlos Alberto Andreola, en realidad su nombre deriva del germánico Adelfus, o sea adal, que significa 'estirpe noble' y fons 'listo, preparado'. De ahí que, al referirse a su propio nombre, Alfonsina dijera que significaba 'dispuesta a todo')

Alfonsina vyrostla v prostředí ekonomické tísně a z toho důvodu ve věku kolem jedenácti let musela zanechat svého studia a pomáhat matce, která pracovala jako švadlena, aby vykompenzovala nedostatek peněz, který do značné míry způsobovala pracovní a emoční nestabilita Alfonsa Storniho.⁵

Alfonso Storni se ve městě Rosario pokusil otevřít si vlastní podnik, který byl ovšem nucen po několika měsících zavřít kvůli nedostatečnému výdělku.

Následně na to se rozhodl pro druhý pokus ve stejné oblasti, ale bohužel se stejným koncem. Otevírá kavárnu s názvem Café Suizo. Tento jeho projekt má ovšem životnost pouhé tři měsíce. Po tomto neúspěchu se Alfonso poddává sklonům k depresi a silnému alkoholismu. Jeho manželka Paulina se mezitím snaží uživit rodinu a střídá mnoho prací. Pracuje jako učitelka, prodavačka, v továrně na cigarety... Nakonec pracuje jako švadlena spolu s jejími dcerami Mariou a Alfonsinou, které jsou nucené matce v práci pomáhat.

V roce 1906 Alfonso umírá. Alfonsině je v tom roce 14 let. Rozhodne se, že chce pracovat mimo domov. Nachází si práci jako učeň v továrně na klobouky.

Alfonsina si svým průbojným charakterem a smyslem pro humor vybuduje ve fabrice na klobouky určitou popularitu. Už v těch letech využívala své výraznosti a zúčastňovala se hnutí, které protestovaly proti pracovním a sociálním podmínkám pro nižší třídu.

Kromě práce na plný úvazek má Alfonsina příležitost věnovat se i divadlu, které bylo velkou vášní její matky. Spolu vystupují v jednom díle spolku Manuela Cordera.

V roce 1908 se Alfonsinina divadelní aktivita zvýší a spolu se spolkem patřícím španělskému herci Josému Tallaví se vydává na turné v několika městech po celém státě.

Během tohoto turné se však Alfonsina necítila dobře a ani bezpečně. Bylo jí 16 let a začínala na ní předčasně doléhat tíha dospělosti, kterou začala nést už před několika lety, ještě před smrtí svého otce.

„Říká se, že když měl divadelní spolek vystoupení ve městě Mendoza, v sídle italské společnosti, zástupce této asociace začal Alfonsinu obtěžovat. Když se to Tallaví dozvěděl, okamžitě se dívky zastal a dokonce i zasahoval soud pro mladistvé.“⁶

⁵ <https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5. 2018]

Alfonsina creció en un ambiente de estrechez económica y por ello, cerca de los once años, tuvo que abandonar sus estudios y ayudar a su madre que trabajaba como modista para compensar la falta de recursos causada, en gran medida, por la inestabilidad laboral y emocional de Alfonso Storni.

⁶ <https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5.2018]

Se dice que cuando la compañía actuaba en Mendoza, en la sede de la Sociedad Italiana, el representante de esta asociación comenzó a acorcharla obsesivamente. Cuando Tallaví se enteró de la situación salió en la defensa de la muchacha e incluso se dio la intervención del juez de menores.

Alfonsina byla údajně během tohoto turné obtěžovaná zástupcem asociace *Sociedad Italiana*. Tato událost mohla být inspirací pro sepsání její první sbírky *La Inquietud del Rosal*. Později se v této práci věnuje básni, která nese název sbírky a ve které autorka kritizuje předčasné dospívání.

Předčasná dospělost bylo totiž něco, s čím musela Alfonsina od dětství bojovat a co v některých případech může být pro mladou dívku traumatizující. Jako například tato událost během divadelního turné.

V roce 1909 Alfonsina odjíždí do města Corona studovat *Escuela Normal Mixta de Maestros Rurarel*.

Alfonsina byla výborná studentka. Mimo to se snažila vydělat si na život v Coroně. Kvůli penězům ale musela podnikat víkendové cesty do Rosaria, kde po večerech zpívá jako kabaretní umělkyně.

Tento přivýdělek bylo ovšem něco, co musela Alfonsina tajit. Byla tedy nucená oddělit svůj život v Coroně s tím, který vedla o víkendech v Rosariu. „Když se v Coroně dozvídají, že působí jako kabaretní zpěvačka, utrpí Alfonsina veřejné ponížení během školní události. Tento incident otestoval její schopnost poprvé čelit negativním úsudkům ostatních.“⁷

Po ukončení studií odjíždí do města Rosario, kde pracuje jako učitelka na základní škole. Právě v tomto městě začíná publikovat své první básně a také zde navazuje blízký vztah s mužem jménem Carlos Arguimbau.

Tento muž je mnohem starší než Alfonsina. Ve městě Rosario je významnou osobností angažující se v politice a umění. Alfonsina s ním otěhotní a v zájmu neposkvrnění jeho jména utíká do Buenos Aires. Potřebovala utéct do většího města, kde by svobodné matce vysoký počet lidí poskytoval anonymitu a úkryt před extrémně konzervativním obyvatelstvem maloměsta.

O vztahu s Carlosem Arguimbauem veřejnost téměř nic neví. Alfonsina ho udržovala v tajnosti, dokonce se o svém milenci nezmiňovala ani ve svých básních.

V roce 1911 v Buenos Aires přichází na svět její syn, Alejandro Alfonso Storni. Od tohoto okamžiku začíná pro Alfonsinu boj. Musí se starat o domácnost a zároveň i o svého syna. Situace je náročná a Alfonsina střídá několik zaměstnání a bytů.

Nakonec nachází práci jako pisatelka reklam pro společnost dovážející olivový olej, Freixas

⁷ <https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5.2018]

Cuando en Coronada se enteran que actúa como corista, sufre una humiliación pública durante un acto escolar. Este incidente puso a prueba por primera vez su capacidad de soportar los juicios adversos de los demás.

Hermanos. Práce konečně zlepšuje její finanční situaci, ovšem i tak je Alfonsině přidělen jen poloviční plat jejich mužských předchůdců.

Po tomto zaměstnání se Alfonsina žíví psaním článků a spoluprací s několika periodiky. V periodiku s názvem *La Nota* se v roce 1919 Alfonsina stará o svůj vlastní sloupek s *Feminidades* (ženskosti/ženské záležitosti).

Alfonsina v ní dostává prostor vyjádřit své pokrokové názory, mezi kterými bylo například její přání lepšího vzdělání pro ženy. Vzdělání pro ženy upřednostňovala před volebním právem, jelikož si uvědomovala, že právu volit musí předcházet určitá intelektuální úroveň, informovanost a schopnost se správně rozhodovat.

V následujících letech Alfonsina kombinuje novinářkou a učitelkou práci. Zároveň také už publikuje několik svých sbírek: *La inquietud del rosal* 1916, *El dulce daño* 1918, *Irremediabilmente* 1919, *Languidez* 1920.

Její pracovní povinnosti a literární činnost ji vyčerpává natolik, že je od začátku dvacátých let nucena každý víkend jezdit mimo velkoměsto. Mezi tyto rekreační místa pařilo například Mar de Plata nebo Sierra de Córdoba.

V roce 1925 po větším časovém odstupu vydává další a zároveň svou nejuznávanější sbírku s názvem *Ocre*.

Alfonsina si svou aktivitou vybojovává své postavení respektované autorky. Zúčastňuje se literárních setkání a je členkou uměleckých kruhů, což bylo v té době v Buenos Aires u ženy nevídané. Během dvacátých let obdrží několik medailí a ocenění za svoji tvorbu včetně národní ceny za literaturu.

Na přelomu dvacátých a třicátých let se Alfonsina kromě literární tvorby věnuje i tvorbě divadelní. Mezi její hry patří například *Dos farsas pirotécnicas* (Dvě pyrotechnické frašky), *Cimbellina en 1900 y pico* (Cimbellina roku 1900 a něco) a *Polixena y la cocinerita* (Polixena a kuchtička).

V roce 1934 vydává sbírku s názvem *Mundo de siete pozos*. Polovina třicátých let je pro Alfonsinu další těžké období, jelikož jí je nalezena rakovina prsu. Lékaři ji musí odebrat celé ňadro.

Po této události se Alfonsina odřezává od světa a upadá do depresí. Tato psychická a fyzická rána je pro Alfonsinu Storni rozhodující, jelikož se z ní už nikdy nevzpamatuje. Ztrácí chuť k životu a její poslední sbírka vydaná v roce 1938 s názvem *Mascarilla y trébol* je považována jako rozloučení se se světem.

Téhož roku ji lékaři předpoví půl roku života. Rozhodne se odcestovat do své rekreační

destinace Mar de Plata. Alfonsina již trpí silnými bolestmi a nechutí k životu.

Dne 25. října roku 1938 se vrhá do moře a páchá sebevraždu.

Autorčino rozhodnutí vzít si život může být zapříčiněno několika důvody. Roli může sehrávat její vyčerpání z celoživotní snahy uživit sebe a svou rodinu, ruku v ruce s tím také její neustálý boj o uznání ze strany mužů.

Za její smrtí můžeme vidět i smutek, který autorku celý život doprovázel. Alfonsina byla na vše sama. Nikdy neměla opravdovou mužskou oporu, ať už ve formě partnera nebo otce. Tato celoživotní absence mužské opory je i pro silnou a samostatnou ženu jako byla Alfonsina Storni velmi těžce překonatelnou překážkou.

Do toho všeho trpěla Alfonsina v posledních měsících svého života velkými bolestmi. Odejmutí jednoho nadra byl zároveň tvrdý zásah do ženskosti, která byla autorčinou hlavní zbraní v celé její tvorbě.

Voy a dormir

Dientes de flores, cofia de rocío
manos de hierbas, tú, nodriza fina,
tenme prestas las sábanas terrosas
y el edredón de musgos encardados.

Voy a dormir, nodriza mía, acuéstame.

Ponme una lámpara a la cabecera;
una constelación; la que te guste;
todas son buenas; bájala un poquito.

Déjame sola: oyes romper los brotes...

te acuna un pie celeste desde arriba
y un pájarote traza unos compaces

para que olvides... Gracia. Ah, un encargo:

si él llama nuevamente por teléfono

le dices que no insista, que he salido...

8

⁸ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096., str. 573.

Jdu spát

Zuby z květin, síťka z rosy
ruce z bylin, ty něžná chůvo,
půjč mi prostěradla z hlíny
a peřinu z mechu.

Jdu spát, chůvo má, ulož mě,
polož mi k hlavě lampu
konstelace, ta, co se ti líbí;
Všechny jsou dobré; ztlum trošku to světlo.

Nech mě o samotě, slyšíš praskat pupeny,
nebeská noha tě zeshora kolébá
a prák ti nakreslí pár směrů,

abys zapomněla... Děkuji, ah, ještě něco:
pokud znovu zavolá,
řekneš mu, ať nenaléha, že už jsem odešla...

Tuto báseň autorka zaslala do periodika *La Nación*. Jedná se o její ikonickou báseň, kterou psala na rozloučenou.

Básnička je pochovaná na hřbitově *Cementerio de la Recoleta* v Buenos Aires.

Události v dětství jsou pro člověka rozhodující faktory, které ovlivňují vývoj jeho osobnosti a situací, které kolem sebe ať už vědomě nebo nevědomě vytváří. Alfonsina nebyla výjimkou a její život se řídil podle této základní psychologické rovnice.

Znalost, nebo alespoň nějaké povědomí o jejím dětství a rodině je naprosto zásadním a krokem k tomu pochopit autorčinu tvorbu. A to nejenom obsah jejich děl, nýbrž i jejich podstatu, úmysl a příčinu. Může to znít jako banální pravidlo, které se dá uplatnit skoro na všechny autory a autorky světa. Ovšem v případě Alfonsiny toto pravidlo platí dvojnásob.

Alfonsinino dětství a vztah s otcem

Vztah otce s dcerou sehrává v životě ženy důležitou roli v jejím pozdějším psychickém vývoji, zejména pak ve schopnosti navazování vztahů s muži.

Samozřejmě, že silnou roli hrají i jiné interakce, které jsou taktéž schopné podílet se na směřování osobnosti jedince, ať už se jedná o muže nebo ženu. Neméně důležitou roli musíme připisovat i vztahu s matkou, která v kombinaci s otcem vytváří základní povědomí dítěte o fungování rodiny. Avšak v případě Alfonsiny Storni je vztah s otcem opravdu do očí bijícím otazníkem, který se čtenářům vnucuje během čtení jejích básní, které jsou z velké části milostné. Existuje nespočet studií o tom, jaký má vztah otce s dcerou vliv na dceřin pozdější partnerský život. Člověk nemusí tyto studie nutně číst, aby přišel do kontaktu s tímto tématem. Silný dopad vztahu otce s dcerou na dceřin partnerský život přetrvává ve všeobecném povědomí. A pokud chceme u Alfonsiny Storni opravdu pochopit přístup a smýšlení v otázce mužů a její postoj k lásce a partnerství, je třeba její vztah s otcem zvážit.

Alfonsina byla velmi kreativní dítě. A právě tato kreativita šla na úkor samotné reality a její vynalézavost se promítala lžích, kterými mystifikovala své okolí. Vymýšlela si věci, které překládala jako realitu a podle toho se i chovala. Mluvíme zde o předškolním věku.

V té době začíná lhát. Například si vymýšlí, že její rodina má vilu na okraji města – tato vzpomínka je přímo od Alfonsiny - kam pozívá své učitelky a věří, že nevinná lež zůstane bez následků. Odhalí ji v momentě, kdy o tom říkají její matce, která neví, jak ji potrestat a odnaučit lhaní.

Ta se malé Alfonsině marně snažila vysvětlit rozdíl mezi snem a realitou, přáním a realitou, představou a realitou...

Jsem ve městě San Juan; jsou mi čtyři roky; zdá se mi, že jsem červená, kulatá a ošklivá. Vysedávám na prahu svého domu, pohybuji rty, jako kdybych si právě četla knížku, kterou držím v rukách a koutkem oka tajně sleduji, jak na to reagují kolemjdoucí. Pár bratranců mě ztrapní tím, že na mě křičí, že držím knihu vzhůru nohama a já se utíkám vyplakat za dveře. V šesti letech kráčíím světem s předsudky a zradou v textech, se kterým jsem se zároveň naučila číst. Moje matka leží v posteli nemocná, můj otec ztrácí hlavu ve svém vzteku. Žádám o jedno peso, abych si mohla jít koupit knížku. Nikdo si mě nevšímá.⁹

Za dětským chováním skoro vždy stojí chování rodičů a jiných velmi blízkých lidí. Všechny tyto lži a výmysly by se daly považovat jako zoufalý a nevědomý pokus o upoutání pozornosti rodičů, zejména otce, který již ve třiceti letech trpěl depresemi.

Oba rodiče Alfonsiny nebyli schopni zajistit harmonickou atmosféru milující rodiny, která by měla sálat z každého fungujícího domova. O tom svědčí fakt, že se mnohdy stávalo, že Alfonsina byla nucena po škole večer v domě své kamarádky, nikoli u svých rodičů. Domů jí pak pozdě večer doprovázela chůva z domu její spolužačky.

O jejím otci se vědělo, že ho deprese dovedly k alkoholismu a k agresivnímu chování. Alfonsina se jako malá snažila utíkat před touto realitou, jak jen je dítě schopné. Její cesta k tomuto cíli vedla skrz její bujnou fantazii a kuráž.

V ranných dětských letech byl její otec silným mužským vzorem, hlavou a živitelem rodiny. A už v té době Alfonsina spolu s rodinou hodně cestovala a musela si často zvykat na nové prostředí. Dá se tedy říct, že nikdy neměla tu příležitost si u nějakého místa vytvořit pocit domova. Takto časté cestování může mít u dítěte za příčinu to, že v pozdějším věku bude postrádat místo, které může nazvat svými kořeny. Takové, ke kterým se člověk vrací a u kterých cítí, že je sám sebou a že ho naprosto definují. Tento pocit je v pozdějším věku velmi důležitým faktorem, který se podílí na formování lidského osudu.

V případě Afonsiny můžeme rozhodně říct, že jí její procestované dětství dodalo kuráž, se kterou pak čelila velkým výzvám.

⁹<https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5.2018]

Estoy en San Juan; tengo cuatro años; me veo colorada, redonda, chatilla y fea. Sentada en el umbral de mi casa, nuevo los labios como leyendo un libro que tengo en la mano y espío con el rabo del ojo el efecto que causa en el transeúnte. Unos primos me avergüenzan gritándome que tengo el libro al revés y corro a llorar detrás de la puerta. A los seis años robo con premeditación y alevosía el texto de lectura en que aprendí a leer. Mi madre está muy enferma en cama; mi padre, perdido en sus vapores. Pido un peso nacional para comprar el libro. Nadie me hace caso.

Díky ní ty výzvy nebrala jako překážku, nýbrž jako přirozenou součást života, se kterou už byla od mala obeznámena.

Co se týče jejího otce a jeho role jako živitele rodiny a silného mužského vzoru, tak tato jeho role brzy se změnila. Alfonsina ještě nedosáhla ani puberty a celá rodina se potýkala s těžkými časy, které se ani za několik let neměly změnit.

Její lhaní v dětském věku lze snadno spojit s konfliktním vztahem mezi ní a jejím otcem. Nepřítomnost, opilost, návaly vzteku a neschopnost uživit rodinu musely být dostatečné důvody k tomu, aby se jejich rodinný život stal pro každého člena obtížným.

Poměrně početná rodina se ocitla ve velké finanční krizi a Alfonso nebyl schopný ji z toho dostat. Obrázek otce jako životního ochránce, jistoty a bezpečí, se kterým může dítě vždy počítat, se rozpadl. A nikdy ho nedokázal nabýt zpět. Alfonsova nestabilita se netýkala pouze jeho pracovního výkonu, ale také psychického stavu.

V Rosario bylo Alfonsovo chování už problematické. Pití bylo jeho jediným únikem a nikdo ho nemohl dostat z něho ven. Nicméně, v pronajatém domě se Alfonso jednou ráno probouzí s plánem, který se zdá být životaschopný: zřízení kavárny poblíž stanice Sunchales, severní přístup do města Rosario, na rohu ulice Mendoza a Constitución.

Datum zřízení kavárny je nejisté, ale už v roce 1904 se tento nápad považuje za neúspěšný a Alfonsina spolu se svou matkou a sestrou začínají šít, jelikož se v těch letech říkalo, že šití bylo jednou ze zbraní slušných chudých žen.

Vést vlastní kavárnu bylo spontánní a riskantní rozhodnutí, jelikož Alfonso neměl žádné zkušenosti s vedením jakéhokoli podniku. Ukázalo se, že jeho obchodnické schopnosti nikdy nebyly silné. Ani v době, kdy spolu s jeho bratry přijel do města San Juan a jejich rodinná firma nějakou dobu prosperovala. Avšak skutečnost, že Alfonsův samostatný výkon nikdy nedosahoval úrovně úspěchu, se v minulosti vždy zakryla kolektivní prací.

Jakmile na to byl sám, vše vyplulo na povrch. Rodinná kavárna nebyla výjimkou. Během jejího fungování byl Alfonso alkoholik.

Alfonsina a její matka

Dicen que silenciosas las mujeres han sido
De mi casa materna... Ah, bien pudiera ser...
A veces en mi madre apuntaron antojos
De liberarse, pero se le subió a los ojos
Una honda amargura, y en la sombra lloró.¹⁰

Říkají, že vždy tiché byly ženy
Z mého rodinného domu ... Ach, muselo být dobře ...
Někdy se v mé matce ukázali chuťe
se osvobodit, ale v očích jí vzrostla
Hluboká hořkost, a ve stínu pak plakala.

Alfonsina ve své básni bien *Bien pudiera ser...* zmiňuje ženy ze své rodiny. Je otázkou, jestli tento verš opravdu odkazuje na rodinu Storni, nebo jestli měla autorka v úmyslu popsat ženy obecně bez konkrétního odkazu. Je totiž známo, že některé rodinné záležitosti reflektovala ve svých básních naprosto otevřeně a některé naopak opoměla.

Je však možné, že k napsání této básně ji sloužila jako inspirace její vlastní matka, Paulina Martignoni, která následovala svého manžela na jeho cestách a později čelila jeho návalům vzteku a snažila se uživit rodinu vlastní silou.

Paulina Martignoni pocházela ze Švýcarského města Lugano. Byla to žena z dobré rodiny se slibnou budoucností. Byla vzdělaná, inteligentní, elegantní. Mluvila více jazyky a byla dokonce i umělecky nadaná. Alfonsina v ní musela vidět silný ženský vzor, jejíž talent však kvůli nešťastnému osudu jejího manžela neměl nikdy příležitost se ukázat.

Alfonsina v této básni odkazuje na ticho. "*Dicen que silenciosas las mujeres han sido*". Na ticho, ve kterém žena musí žít, ať je její potenciál jakýkoli. Žena musí zůstat po boku manžela v "tichu". Zlomení tohoto ticha by znamenal společenský skandál.

¹⁰ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 176.

Říkalo se, že mezi přáteli byla známá jako „malá Patti“, údajně na počest a na oslavu známé zpěvačky z poloviny devatenáctého století, Adeliny Patti. K tomu všemu Paulina i psala – ve francouzštině a v italštině – společenské kroniky pro místní noviny a časopisy.¹¹

Po tom, co se Alfonso s Paulinou vzali, se odstěhovali do San Juan. Tam se z Paulina stal středobod pozornosti při různých společenských akcích, kterých se zúčastňovaly důležité osobnosti z celého města. Tam údajně bavila společnost zpěvům a svojí vitalitou, kterou vždy každé setkání oživila.

Podle všeho byla Alfonsiny matka aktivní a nadaná žena, která těžila ze svého talentu a vzdělání. To se však po narození dětí a manželova krachu změnilo.

„V roce 1887 se narodila Marína a rok na to Romeo. Nicméně, tyto dobrodružné roky, během kterých byla Paulina šťastná, věnovala se rodině, organizovala a bavila veřejná setkání a rozšiřovala svůj šatník, měly brzy skončit.“¹²

¹¹<https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5.2018]

Cuenta la leyenda que entre sus amigos llegó a ser conocida como «la pequeña Patti», en honor a la célebre soprano de la segunda mitad del siglo XIX, Adelina Patti. Además, Paulina escribía —en francés e italiano— crónicas sociales para periódicos y revistas locales.

¹²<https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm> [cit.3.5.2018]

En 1887, había nacido María y, al año siguiente, Romeo. Sin embargo, estos años venturosos —en los que Paulina era feliz dedicándose a su familia, a organizar las animadas tertulias y a renovar su vestuario—, pronto terminaron.”

POČÁTKY FEMINISMU V LATINSKÉ AMERICE

Dvacáté století znamenalo pro Argentinu počátek dynamické modernizace. Argentina zaznamenávala velký ekonomický růst díky zemědělsko-hospodářské produkci a ze státu se stával silný hráč ve světovém obchodě.

Tato modernizace se ale neprojevovala rovnoměrně ve všech oblastech. Kromě ekonomického růstu se totiž potýkala i se sociální nerovnováhou, nespokojeností a chaosem. Masivní přísun imigrantů způsobil změnu fyzionomie státu, která měla za následek sociální změny a neklid. Druhé desetiletí dvacátého století odstartovalo důležité změny týkající se zejména městského obyvatelstva.

Postupně zlepšující se životní podmínky a nával evropských imigrantů způsobil rapidní nárůst obyvatelstva o několik milionů.

I přes všechny změny doprovázející tuto národnostní transformaci se v Argentině značně zvyšuje gramotnost, což ruku v ruce znamená vzrůstající zájem o středoškolské a i vysokoškolské studium.

Tento pokrok v gramotnosti následně rozšířil čtenářskou veřejnost, což vedlo také k růstu místního vydavatelského trhu. To se projevovalo ve velkém počtu a rozmanitosti publikací. Evropské ekonomické publikace, filozofické či politické eseje, literární časopisy a mnoho dalšího...

Časy se změnily, místní a mezinárodní společnost po první světové válce nebyla stejná a byla nalezena účast žen i mimo domov v zemích, které byly daleko od konfliktu. To podle Barrancosa ovlivnilo existenci pocitu rozptýlenosti mezi různými městskými skupinami - politickými, intelektuálními a profesionálními -, které vyvolaly potřebu obnovit související parametry mezi muži a ženami. ¹³

Tato tendence měla za následek zvyšující se zájem o kulturní vyžití. Podmínky se pomalu

¹³ Vassallo, Jacqueline Roselly, Calle Leandro, Alfonsina Storni: literatura y feminismo en la Argentina de los años 20/Jacqueline Roselly Vassallo y Leandro Manuel Calle. – la ed.- Villa María: Eduvim, 2014 – (JQKA) ISBN 978-987-699-197-1, str.10.

Los tiempos se habían cambiado, la sociedad local e internacional después de la Primera Guerra Mundial no era la misma y la participación de las mujeres fuera de la casa se había constatado, aún en países alejados del conflicto. Esto repercutió, según Barrancos, en la existencia de un sentimiento diseminado entre variados grupos urbanos – políticos, intelectuales y profesionales-, que planteaban la necesidad de renovar los parámetros relacionados entre varones y mujeres.

přízpůsobovaly tomu, aby se ke slovu dostaly feministické organizace, které byly ve většině založené již na konci 19. století.

Na základě těchto předpokladů vzniká mnoho písemných děl, které měly přesného příjemce: ženu.

Argentinské obyvatelstvo se zbavovalo strachu ze zásadních změn, tudíž se mohlo začít jednat o prvních požadavcích ze stran feministických organizací. Ty se týkaly zejména právní rovnosti a změn zákonů o manželství.

Získání volebního práva žen byl zásadní a urgentní krok, který měl odstartovat vzdalování se od starého koloniálního režimu. Zároveň rovnost práv v manželství a možnost rozvodu bylo jedno z prvních diskutovaných témat.

Na tomto počátku zrovnoprávňování se ženy opíraly zejména o mateřství, které v otázce postavení ženy ve společnosti mělo konečně začít hrát důležitou roli.

Nejednalo se pouze o argument, ale i o cíl, povědomí, které bylo potřeba ve společnosti znovu nabýt.

Mateřská role byla hnacím motorem, který v zájmu budoucích generací a zdravého vývoje společnosti není možné zanedbávat. Mateřství bylo cestou, jak prosazovat sociální, politická a občanská práva, která následně otevírají dveře kvalitnímu vzdělání a dobře placené práci. Tato emancipace měla zásadní dopady na životy žen, tím pádem neodmyslitelně i na životy jejich dětí.

Centro de Universitaria Argentinas, Liga Nacional de Mujeres Librepensadoras, Liga Feminista Nacional, Centro Feminista Juana Manuela Gorriti, Liga Pro Derechos de la Mujer y el Niño. Toto jsou příklady organizací, které vznikaly kolem roku 1910.

(...) feminismem musí být chápána inteligentní činnost s dobrým úmyslem takové ženy, která si uvědomuje svoji transcendentální roli ve společnosti a která nechce žít klidný egoistický a sterilní život uzavřený mezi čtyřmi stěnami svého domu, nýbrž se snaží vyzařovat svůj vliv i mimo domov, ať už přispíváním k materiálnímu zlepšení společnosti, spoluprací na svém intelektuálním růstu, zmírňováním bolesti druhých, zmírňováním hříchů, nebo zdobením života vlivem umění, šířením zdravé myšlenky, ochranou dětí, bráněním práva slabších, nebo prostě starostí o to, aby se sama stala schopnou spravovat svůj život, namísto toho, aby její inertní tělo bylo opuštěno v proudu.¹⁴

V Latinské americe, jako ve většině světa vládnul patriarchát. Manželé měli úplnou kontrolu nad svými ženami. Co se týče manželského svazku a jeho pravidel, jakékoli předmanželské nebo mimomanželské aféry ze stran žen byly přísně trestány. Mužů se tato pravidla netýkala.

Co se týče ženských aktivit mimo domov, nedá se obecně říct, že ženy ve dvacátém století měly zakázáno psát a veřejně publikovat svou tvorbu ať už v umělecké sféře nebo v profesionální žurnalistice. K tomu, aby mohl člověk psát veřejně a svobodně, potřeboval určitou úroveň vzdělání a následně dobře placené zaměstnání. Ostatně, cesta k dosažení tohoto cílu se téměř nijak nelišila od té dnešní. Nelišila se ve formě kroků, které člověk s cílem stát se žurnalistou musí podniknout. Lišila se však zásadně v tom, kdo tu cestu mohl absolvovat.

Psaní ve formě veřejně dostupných publikací bylo striktně určeno pro vzdělanou část společnosti. Psaní pro ženy tedy nebyl až takový problém, jako spíše následek více problémů, které této práci předchází. Pro ženu byl status autorky těžko dosažitelný, jelikož tomu tak bylo i se samotnými podmínkami, které byly obecně vyžadovány. Dobré vzdělání a následně dobré zaměstnání byl luxus, který si ženy ve většině případů na začátcích dvacátého století nemohly dovolit.

¹⁴ Vassallo, Jacqueline Roselly, Calle Leandro, Alfonsina Storni: literatura y feminismo en la Argentina de los años 20/Jacqueline Roselly Vassallo y Leandro Manuel Calle. – la ed.- Villa María: Eduvim, 2014 – (JQKA) ISBN 978-987-699-197-1, str.13. (...) por feminismo ha de entenderse la acción inteligente y bien intencionada de la mujer que, compenetrándose de su papel trascendental en la sociedad, no quiere vivir una vida de egoísmo tranquilo pero estéril encerrada entre las cuatro paredes de su casa, sino que intenta irradiar su influencia fuera de ella, sea contribuyendo al mejoramiento material de la sociedad, cooperando a su elevación intelectual, suavizando los dolores ajenos, dulcificando las contrumbres, o embelleciendo la vida por la influencia del arte, propagando ideas sanas, amparando a niño, defendiendo el derecho al débil, o simplemente preocupándose de hacer sí misma, un ser capaz de empujar la vida, en lugar de un cuerpo inerte abandonado a su correntada.

Ženy měly povolený jen určitý okruh témat, o kterém mohly psát. Tím pádem i určitý okruh čtenářů, pro které byly texty určeny. Témata jako mateřství, domácí práce, eventuálně příroda a zahradnictví byly uznané jako ta, ke kterým se žena dokáže a může vyjádřit. Původně se Alfonsinin vlastní sloupek *Feminidades* v periodiku *La Nota* měl nést v tomto duchu. Autorka se v něm ale věnuje celospolečenské problematice a postavení žen.

V tomto kontextu se píše život a díla Alfonsiny Storni. Prozkoumáním pramenů můžeme vidět, že je zaznamenána její skutečná a konkrétní účast v literárním a politickém prostředí té doby. Není to ukryvající se spisovatelka, umělkyně zapomenutá nebo odmítnutá společností. Právě naopak, Alfonsina, která se otevřela i napříč jejímu těžkému životnímu příběhu, bychom mohli říci, že se dokáže usadit v kulturní sféře a mít veřejné uznání.¹⁵

“Ačkoli v některých argentinských časopisech XIX. století již existovaly ženské články, v procesu modernizace, kdy se tento typ psaní významně rozvíjí společně s vznikem nové osobnosti, kterou je ženská čtenářka.¹⁶

V době, kdy se Alfonsina stěhuje do Buenos Aires, nebylo toto hlavní město ještě zdaleka tak pokrokové jako jiné evropské metropole. Role ženy v tamní společnosti byla v té době stále velmi druhořadá.

¹⁵ Vassallo, Jacqueline Roselly, Calle Leandro, Alfonsina Storni: literatura y feminismo en la Argentina de los años 20/Jacqueline Roselly Vassallo y Leandro Manuel Calle. – la ed.- Villa María: Eduvim, 2014 – (JQKA). ISBN 978-987-699-197-1, str. 34.En este contexto, se inscribe la vida y obra de Alfonsina Storni. Al repasar las fuentes trabajadas podemos evidenciar su participación real y concreta en el ambiente literario y político de la época. No hay en ella, una escritora oculta, una artista olvidada o rechazada por la sociedad. Muy por el contrario, Alfonsina, abriéndose paso desde su desamparada historia personal, podríamos decir que logra establecerse en el ámbito cultural y tener un reconocimiento público.

¹⁶ Storni, Alfonsina. Escritos: imágenes de género. – 1a ed. – Villa María : Eduvim, 2014. – (Letras y pensamiento en el bicentenario) E-Book. ISBN 978-987-699-167-4
Si bien en algunas revistas argentinas del siglo XIX ya había artículos femeninos, es, en el proceso de modernización cuando este tipo de escritura se desarrolla significativamente junto con el surgimiento de esta nueva figura que es lectora.

JEJÍ BÁSNĚ

Alfonsina a modernismus

V této části bych chtěla mluvit o modernismu v básních Alfonsiny Storni. Chtěla bych stručně popsat tento umělecký směr a poté navázat na její tvorbu. Pokusím se vyzdvihnout typické rysy tohoto směru a zároveň je najít v jejích básních.

Také bych se chtěla věnovat rozdílům mezi tímto směrem a autorčinou tvorbou. Tím pádem se tím pokusím popsat její osobitý styl a rysy, které jsou charakteristické čistě pro Alfonsinu Storni.

Tento směr vznikl na konci devatenáctého století v Latinské Americe. Jedná se o těžko definovatelný umělecký směr, jehož pochopení je individuální záležitostí každého člověka. Vznik modernismu můžeme chápat i jako reakce na politické změny v období, kdy státy začaly bojovat o nezávislost, svobodu a vlastní identitu. To samé se dá říct i o modernismu, jehož cíle byly velmi podobné.

Podle některých kritiků se modernismus datuje podle tvorby a úmrtí Rubéna Daría, který je považován za otce tohoto směru. Tzn., od roku 1888, kdy byla vydána jeho první sbírka *Azul* až do roku jeho smrti, 1916.

Ovšem básnická tvorba s modernistickými rysy, konkrétně také inspirovanými přímo tvorbou Rubéna Daría, existovala i dlouho po jeho smrti. Tvorba Alfonsiny Storni je toho důkazem.

Vyjmeme-li z modernismu jeho duchové a etické jádro, dostaneme, jak se zdá, tyto prvky:

a) dychtivou touhu uvědomovat si přítomnou skutečnost, totiž existenci, dramaticky prožívaný život, uvědomovat si všechny její základní složky, zvláště pokud jde o potřeby, o nejhlubší a nedramatičtější životní tužby, o intuitivní poznávání.¹⁷

Modernisté se svou tvorbou snažili nalézt něco zbrusu nového. Chtěli tvořit naprosto autenticky a, jak už jméno uměleckého směru vypovídá, moderně. Modernisté nechtěli, aby byla jejich tvorba jakkoli závislá na minulosti a předešlých uměleckých směrech. Vymezovali se vůči romantismu, který pro ně představoval básnické klišé.

¹⁷ ANDERSON IMBERT, Enrique a António Soares AMORA. *Dějiny literatur Latinské Ameriky*. Přeložil Josef FORBELSKÝ, přeložil Sylva HAMPLOVÁ. Praha: Odeon, 1966. *Dějiny literatur (Odeon)*, str. 504.

V literární historii byla tato proměna pokřtěna jménem modernismus. Pokusíme se o její všeobecnou charakteristiku. Hlavním rysem byl hrdý pocit umělců, že tvoří vybranou menšinu. Španělskoameričtí umělci zaszávali hrdinské pojetí života; protože se však sociální a politické poměry ve Španělské Americe změnily a oni už nemohli být hrdiny činu, stali se hrdiny umění. Důležité bylo nepodlehnutí prostřednosti a rozhodně se vyhnout každé střední cestě. Pěstovali proto literární formu jako nejvyšší hodnotu. Do těchto forem mohlo být uloženo všechno, staré i nové, avšak samy formy měly být dráždivé, provokující, překvapivé. Program měli pozitivní: tyčit slovo nad slovo, vytvářet slovní mrakodrapy.¹⁸

Ačkoli si kladli za cíl odtrhnout se od předešlého uměleckého směru, nepodařilo se jim vyhnout se některým rysům, které měli s romantismem společné.

“Modernisté se učili psát tak, že od romantismu odpozorovali všechno, co v sobě měl elegantního, ne co v sobě měl citlivého.”¹⁹

V obou směrech sehrává básník v dílech hlavní roli osamocené hrdiny, který se proboují těžkostmi, které život přináší. Hledá sám sebe a smysl života.

Dá se říct, že Alfonsina Storni byla takovouto hlavní hrdinkou jak ve své tvorbě, tak i ve svém životě.

Modernismus v Latinské Americe charakterizuje jeho silný důraz na estetiku ve formě krásného, ozdobného až vznešeného vyjadřování. Modernisté hledali jakousi jazykovou dokonalost. Této dokonalosti chtěli modernisté dosáhnout zejména ve formě vytríbených metafor, přirovnání, odkazování, bohaté slovní zásoby a jiných básnických figur.

Typické motivy, které modernisté hojně užívali ve svých dílech byly například: ptáci, labuť, květiny, živly, (v případě Alfonsiny zejména pak voda), mytické bytosti, bohové z antických mytologií, kovy, zlato, stříbro, drahé kameny, diamanty, vznešené aristokratické vyjadřování, pestré barvy atd...

¹⁸ ANDERSON IMBERT, Enrique a António Soares AMORA. *Dějiny literatur Latinské Ameriky*. Přeložil Josef FORBELSKÝ, přeložil Sylva HAMPLOVÁ. Praha: Odeon, 1966. *Dějiny literatur* (Odeon). str. 193.

¹⁹ ANDERSON IMBERT, Enrique a António Soares AMORA. *Dějiny literatur Latinské Ameriky*. Přeložil Josef FORBELSKÝ, přeložil Sylva HAMPLOVÁ. Praha: Odeon, 1966. *Dějiny literatur* (Odeon). str. 193.

Při pronikavějším pohledu na léta 1910-1920 vidíme, že se modernismus zrodil již tenkrát jakožto vedlejší produkt symbolismu (spiritualistického, aristokratického, estétského, paradoxně pofrancouzštěného i nacionalisticky vyhroceného.²⁰

Cílem modernistů bylo upoutat čtenářovu pozornost a probudit všechny jeho smysly.

Modernismus v Latinské Americe byl inspirován francouzským symbolismem, který hledal skrytý smysl světa a existence. To vyjadřoval básnickými symboly, metaforami apod. A právě tento rys modernismus od symbolismu přejímá.

Mnohdy šla tato posedlost krásou a estetikou na úkor samotné pointy básně. Požitek byl soustředěn jinam než na sdělení, které měla báseň předat.

Tvorba Alfonsiny Storni byla čistě lyrická, která obsahovala všechny výše zmíněné motivy. Velmi osobitým rysem tvorby Alfonsiny Storni bylo to, že všechny tyto motivy používala v kontextu jejího vlastního života.

Motivy využívala k tomu, aby skrze ně pomocí metafor a přirovnání odkazovala na sebe samou, své názory, životní události, obavy apod. Původní záměr modernistů bylo skrze tyto motivy vytvořit prostředí luxusu a hledat krásu světa. Alfonsina je však kladla do kontrastu se svým životem. Pomocí těchto krásných motivů Alfonsina popisovala svůj těžký život. Tato kombinace vytvářela v jejich básních velmi melancholické prostředí, jehož krása byla zahalená do permanentního splínu. Díky tomu můžeme v její tvorbě pozorovat určitou dávku ironie. Krásné motivy a prostředí, do kterých zasazuje svůj život, je tak absurdní, že v její tvorbě vidím i smysl pro humor.

Motivy modernismu sloužily také jako útěk od reality všedního dne, útěk od pozemského života obyčejných lidí. V tomto spatřuji určitou logiku spolu s utrápeným životem Alfonsiny Storni, která se ve svých básních situovala mimo realitu.

S blížícím se příchodem 20.století se však den ode dne prohluboval rozpor mezi tímto řádem (reprezentovaným politickými, právními i společenskými institucemi) a smíšením nové generace – generace symbolistického období, nesmlouvavě antirealistického, antimaterialistického a antipozitivistického²¹.

²⁰ ANDERSON IMBERT, Enrique a António Soares AMORA. *Dějiny literatur Latinské Ameriky*. Přeložil Josef FORBELSKÝ, přeložil Sylva HAMPLOVÁ. Praha: Odeon, 1966. Dějiny literatur (Odeon), str. 500.

²¹ ANDERSON IMBERT, Enrique a António Soares AMORA. *Dějiny literatur Latinské Ameriky*. Přeložil Josef FORBELSKÝ, přeložil Sylva HAMPLOVÁ. Praha: Odeon, 1966. Dějiny literatur (Odeon), str. 500.

Modernisté se také snažili ukázat svou dokonalou schopnost ovládat jazyk. A právě vyšperkovanost a ozdobnost ve vyjadřování byl jedním ze způsobů, jak toho chtěli dosáhnout. O otci modernismu, Rubénovi Daríovi, se říká, že strávil dva roky zavřený v knihovně, jen aby si rozšířil slovní zásobu.

Modernisté oslavují krásu světa skrze oslavu krásy samotného jazyka. Snažili se ukázat naprostou kontrolu nad tím, co říkají a navodit tak dojem, že autor ovládá jazyk a slova, ne naopak.

Modernismus vyznával kult krásy, měl zálibu v přepychu a zbytečných věcech – ostře se rozešel s pozitivistickou utilitárností a empirismem. Soustředění literatury na vlastní umění přineslo radikální obnovu básnického jazyka (po relativně chudé poezii 19.stol)... Modernistické pojetí poezie, která si vytvářela autonomní svět z delikátních a často exotických motivů, bylo pro literární kritiky dlouho dokladem kosmopolitismu.²²

To byl také další ze způsobů, kterým se chtěli distancovat od romantismu a vytvořit tak naprosto autonomní literární směr. City a emoce neměly ovlivňovat vyjadřování v básních.

V tomto spatřuji další rozdíl mezi tvorbou Alfonsiny Storni a typickými rysy tohoto směru. Z svých básní působí autorka velmi spontánně. Alfonsina Storni používala hodně vykřičníků a přímé a nepřímé řeči. To byl jeden z hlavních důvodů, proč její básně působí tak živě.

O zmíněné spontánnosti svědčí také například ručně psané poznámky v její již hotové a vydané sbírce. Jednalo se již o vytištěné knihy, které před vydáním prošly veškerými opravami a editací. Ovšem i přes to Alfonsina vpisovala tužkou své nové nápady, opravovala slova, škrtila celé verše, psala nové apod... Její hotová vydaná sbírka vypadala znovu jako čerstvě rozpracované dílo v poznámkovém bloku. Plné nápadů, možností, oprav a škrtačů.

Modernismus se značí obecnými charakteristikami, kterými je možné ho rozpoznat od jiných uměleckých směrů. Je však také pravdou, že se jednalo o velmi flexibilní směr, který si každý autor přizpůsobil podle sebe.

Čtenář má z básní Alfonsiny Storni pocit naprosté upřímnosti a důvěryhodnosti. Jakoby je psala v ten moment, kdy zacítila potřebu psát. Bez odkladu a zbytečného přemýšlení, nýbrž s okamžitě zachovanou originální emocií.

(To je pravděpodobně důvodem, proč Alfonsina přepisovala své již zeditované a vydané básně. Emoce se totiž mění. S novou náladou přichází nové názory, tudíž nová inspirace k jiným veršům.)

²² HOUSKOVÁ, Anna. *Imaginace Hispánské Ameriky: (hispanoamerická kulturní identita v esejích a v románech)*. Praha: Torst, 1998. Malá řada kritického myšlení. ISBN 80-7215-069-3. str. 99.

Alfonsininy básně byly vlastně takové fotografie pocitů a myšlenek, které byly zachyceny přesně v moment vzniku.

Psala velmi procítěně a libozvučně. Existují teorie, že za to mohla její znalost italštiny, tím pádem její básně měly zpěvnější charakter.

Gloria Gutierréz poznamenává: “Ženská literatura má mimořádně živou představivost, energii slova a inovační sílu.”²³

Pro většinu čtenářů dnešní doby je živelnost jejich básní pozitivní charakteristikou básnické tvorby celkově. Jelikož žijeme v době, kdy je básnické umění zkráceno na veršované slogany, reklamní spoty, říkanky, jakékoli emoční zabarvení činí báseň pro trpělivost čtenáře dvacátého prvního století stravitelnější. V básních Alfonsiny spatřuji nadčasovost. Její básně jsou syrové, přímočaré, místy i afektované, jinými slovy vlastně jednoduché.

To, za co ve své době sklízela od některých básníků tvrdou kritiku, je vlastně důvodem, který její básně přenesl napříč dekádami a který stále udržuje jejich životnost. Jorge Luis Borges byl jedním z těch, kteří v roce 1925 charakterizovali její básně jako vulgární. Spatřoval v nich jakousi neomalenost, nedostatek elegance a sofistikovosti.

To však není překvapením. Teatrálnost v básních se v té době moc nevyskytovala. Natož pak v ženském vyjadřování. Taková emoční smršť naakumulovaná do několika veršů bylo v té době ze strany žen něco nevídaného, neslýchaného.

Borgesova kritika však mířila přímo proti podstatě a úmyslu básní Alfonsiny Storni. Byla to forma jejího boje. Pointa, která spojovala všechny její básně.

S jistotou se dá říct, že básně Alfonsiny Storni jsou smutné, negativní a někdy až tragické. Ani jedna z básní od Alfonsiny Storni se nedá zařadit do nadskupiny/kategorie pozitivní, veselé, opěvující, povzbuzující... Všechny v sobě nesou minimálně silně melancholický nádech.

I když se jedná o báseň, která svým obsahem nenaráží na téma smrti nebo zlomeného srdce, vždy je v ní cítit naprostá odevzdanost nešťastnému osudu, jeho nevyhnutelnému naplnění, jeho jakási neřešitelnost. „Je to, jako by ženský hlas v jejich básních mluvil z (a proti) pohledu ženy,

²³ Gutiérrez, Gloria Bautista, editor. “INTRODUCCIÓN: Literatura Femenina En Hispanoamérica.” *Voces Femeninas De Hispanoamerica*, University of Pittsburgh Press, Pittsburgh, Pa., 1996, pp. IX-XIV. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/j.ctt7zw7wd.4.

La literatura femenina posee extraordinaria vitalidad imaginativa, energía de palabra y fuerza innovadora.

kteřá je ztělesněná v mužském diskurzu. Země, moře, ženské tělo a láska jsou viděna jako pojmy vášně, které zoufale touží po naplnění na ideální rovině.“²⁴

Alfonsina Storni byla ten typ autorky, pro kterou sloužila tvorba jako úleva, útěk, stížnost, vyjádření svého smutku. Inspirací pro ní byly těžké životní momenty a trápení, kterého si už od útlého věku prožívala hodně. Tolik, že pro ní v později její životní překážky a obavy sloužily jako nevyčerpatelný zdroj témat jejich básní.

Alfonsina Storni byla zvláštní tím, že nikdy nedovolí čtenáři, aby se orientoval v její otevřenosti. Na jednu stranu působí její básně velmi upřímně a dokonce až surově a spontánně. Na druhou stranu jsou ale i jazykově odměřené. Autorka je zároveň ve svém vyjadřování opatrná. I přes její přání prolomit ticho a získat jako žena hlas ve společnosti, se ve svých verších krotí. Své názory a vzpomínky opatrně zaobaluje do metafor, které ji elegantně dovolují dostat se k pointě, ale také si zachovat určité dekórum a takt.

Nejenom, že se autorka vyjadřuje skrze metafory, které zmírňují agresivitu jejich veršů, ale některé události v životě ve své tvorbě naprosto vynechává.

Hodně z materiálu, který se zabýval svým životem, byl jen kompilací anekdot týkajících se lidí, které (Storni) znala, věci, které dělala, místa, která navštívila, nebo literární kruhy, do kterých se zapojovala. Byla tam nějaká jemná a vnímavá analýza její poezie, ale komentáře o jejím vnitřním životě a motivaci byly téměř zcela chybějící ... Různé důležité aspekty jejího života, jako je její vztah s jejím nelegitimní synem, byly zcela přehlíženy nebo zmíněny pouze v té nejběžnější formě.²⁵

Její básně jsou sbírkou bolestivých vzpomínek, těžkého osudu a beznaděje. Dodnes však není jasné, proč některé události ve svém životě nezaznamenala do veršů a některé ano.

²⁴ Kirkpatrick, Gwen. "Alfonsina Storni: 'Aquel Micromundo Poético.'" *MLN*, vol. 99, no. 2, 1984, pp. 386–392. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/2906195.

It is as if the female voice in her poetry speaks from (and against) the vision of the woman embodied in a male discourse. The earth, the sea, the female body, and love are seen in terms of passion, despair and yearning for fulfillment on an ideal plane.

²⁵ GLICKMAN, ROBERT JAY. "Revista Canadiense De Estudios Hispánicos." *Revista Canadiense De Estudios Hispánicos*, vol. 5, no. 1, 1980, pp. 110–112. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/27762080. Much of the material that dealt with her life was merely a compilation of anecdotes concerning the people (Storni) knew, the thing she did, the places she visited, or the literary circles she joined. There were some fine and perceptive analyses of her poetry, but commentary about her inner life and motivations was almost entirely lacking... Various important aspects of her life, such as her relationship with her illegitimate son, were entirely overlooked or mentioned only in the most cursory way.²⁵

V jejích básních se můžeme dozvědět o komplikovaném vztahu s otcem, o jejím názoru a společenském postavení mužů a žen, o jejich dochovaných pocitech z traumatizujících událostí v dětství... Nikde se ale nedočítáme například o jejím milostném příběhu, během kterého otěhotněla a porodila syna.

Autorka ani v jedné básni naplno nepopisuje do konkrétní události. Vyhýbá se popisu konkrétních momentů a osob, které v jejím životě sehrály důležitou roli.

Typy básní

Chtěla bych její básně rozdělit do tří hlavních tématických okruhů, u kterých si myslím, že se jim autorka věnuje nejvíce.

Témata, která Alfonsina Storni ve svých básních rozebírá, jsou různá. Přes to však se najdou taková, ke kterým se autorka uchyluje častěji než k ostatním.

Rodina.

Prvním z těchto témat je podle mého názoru rodina a rodinný život. Alfonsina se v několika svých básních věnuje rodině. Není jich mnoho, ale po obsahové stránce tvoří specifickou skupinu, která se od zbytku liší.

Ve zbytku její tvorby autorka mluví buď o sobě nebo promlouvá k nejmenovaným osobám, u kterých čtenář neví, jestli má na mysli někoho konkrétního, nebo jen využívá komunikaci v druhé osobě jednotného čísla, aby byla báseň živější a sám čtenář se cítil zapojen. O této skupině budu mluvit později.

U básní, ve kterých se autorka věnuje své rodině, je tomu jinak. Čtenář tedy vyjimečně ví, o kom báseň mluví nebo ke komu v ní promlouvá.

Peso ancestral
Tú me dijiste: no lloró mi padre;
Tú me dijiste: no lloró mi abuelo;
No han llorado los hombres de mi raza,
Eran de acero.
Así diciendo te brotó una lágrima
Y me cayó en la boca... Más veneno
Yo no he bebido nunca en otro vaso
Así pequeño.
Débil mujer, pobre mujer que entiende,
Dolor de siglos conocí a beberlo;
Oh, el alma mía soportar no puede
Todo su peso. ²⁶

Tíha předků
Řekl jsi mi: můj otec neplakal;
Řekl jsi mi: Můj dědeček neplakal;
Muži mé rasy nikdy neplakali,
Byli z oceli.
Když si to říkal, vyhrkla ti slza
A ta padla do mých úst ... Více jedu
nikdy jsem v jiné sklenici nepil.
Tak malé.
Chudák slabá žena, která rozumí,
Staletou bolest jsem ochutnala;
Ach, moje duše nemůže ustát
Celou tu tíhu.

²⁶ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 144.

V této básni je hlavní metaforou slza, která znamená bolest. “Una lágrima” v sobě nese všechnu hořkost světa nahromaděnou během života mužů z její rodiny. Autorka mluví pouze o jedné kapce, o ničem víc. I přes tak malé množství smutku, která doslova vyplula na povrch, je autorka v básni překvapená, kolik bolesti se v ní skrývá.

Báseň chápu tak, že autorka ve své básni promlouvá v druhé osobě jednotného čísla ke svému otci. Otec jí podle všeho říkal, že muži v jeho rodině nikdy nepropukli v pláč.

Tato báseň je jedinečná v tom, že v ní Alfonsina Storni popisuje bolest, kterou musí snášet a zároveň skrývat i muži.

Podle titulu básně je však i jasné, že odkazuje konkrétně ke své rodině. “Peso ancestral” jakožto “Tíha předků” je podle autorky něco, co si muži v její rodině předávali z generaci na generaci. A také tam popisuje moment, ve kterém měla možnost tíhu zakusit.

Je tedy možné, že kromě popisu těžkého života mužů v její rodině, chce také tato báseň říct, že tíha, která měla být určena původně jen pro muže, je něco, co byla nucena převzít Alfonsina. Odkazuje tak zároveň i na svůj život, ve kterém jako svobodná matka zaujímala roli obou rodičů.

Alfonsina ve svých básních popisuje svého otce jako mrzutého muže, který není schopný láskyplného gesta nebo jakéhokoli projevu náklonosti. Tento nedostatek citu popisuje jako skoro až něco nelidského, zvířecího. Něco, s čím se mezi lidmi nedá normálně. Mluví o svém otci jako o samotáři, který utíkal do přírody. Jakoby to bylo to jediné místo, kde se mohl chovat přirozeně a díky tomu tam i zapadl a cítil se dobře.

To způsobovalo velké obavy pro zbytek rodiny. Jeho nepřítomnost byla velmi častá. Tak častá, že je v básni vyobrazován jako tulák, co pravidelně opouští svoji rodinu s pocitem nejistoty, jestli se vůbec někdy ještě vrátí.

Toto chování bylo velmi podobné chování tehdy velmi známého autora Horacia Quirogy. Alfonso Storni a Horacio Quiroga toho měli dost společného.

Oba až do dospělého věku vedli celkem normální život. Oba byli soustředěni na práci a vlastní rozvoj. S příchodem rodiny a následně pozdějším věkem se oba muži čím dál tím víc uchylovali k pralesu a spatřovali v něm útěk, úlevu. Horacio Quiroga byl ovšem blíže extrému, co se týče své lásky k pralesu a výše zmíněný útěk ve formě pralesa si představoval i pro svoji rodinu. Závěr životů obou mužů se odehrával ve velmi temném duchu. Horacio i Alfonso trpěli depresemi a agresivním chováním, které mělo vliv na jejich rodinný život. Alfonsině tyto podobné osudy neunikly a ve své básni „Ultrateléfono“ zmiňuje jak svého otce, tak Horaci.

- ¿Con Horacio? – Ya sé que en la vejiga
tienes ahora un nido de palomas
y tu motocicleta de cristales
vuela sin hacer ruido por el cielo.

- ¿Papá? – He soñado que tu damajuana
está crecida como el Tupungato:
aún contiene tu cólera y mis versos.
Echa una gota. Gracias. Ya estoy buena.

Iré a veros muy pronto; ricíbidme
con aquel sapo que maté en la quinta
de San Juan – pobre sapo! – y a pedradas.

Miraba como un buey, y mis dos primos
lo remataron; luego con sartenes
funeral tuvo, y rosas lo seguían.²⁷

- S Horaciem? – Vím, že v měchýři
teď máš hnízdo holubů
a tvůj křišťálový motocykl
létá bez hluku po obloze.

- Otče? - Snila jsem, že tvůj demižon
Vyrábí se jako Tupungato:
stále obsahuje tvůj hněv a mé verše.
Nalej mi kapku. Děkuji. Už stačí.

Uvidím vás brzy; přijměte mě
s ropuchou, kterou jsem zabila na chatě
v San Juan - chudák ropucha! - kameny.

Dávala jsem se jak vůl a moji dva bratřenci
dokončili to; pak na pánvích
pohřeb měla a růže ho následovaly.

²⁷ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 387.

Na závěr bych chtěla uvést báseň, kterou věnovala své matce, Paulině, o které víme, že to byla silná žena, která musela živit vícečlennou rodinu. O ní se autorka vždy vyjadřovala tajemněji. Básně o rodině jsou místy náročné na pochopení, jelikož jsou velmi osobní a obsahují spousty niterních citů, které byly známé jen autorce samotné.

Palabras a mi madre

Slova pro mou matku

No las grandes verdades yo te pregunto, que
No las contestarías; solamente investigo
Sí, cuando me gestaste, fue la luna testigo,
Por los oscuros patios en flor, paseándose.²⁸

Neptám se tě na velké pravdy,
Neodpověděla bys; Jen jsem zvědavá.
Ano, když jste mě počali, měsíc byl svědkem,
Přes temné nádvoří se procházel.

Alfonsina

Další specifickou skupinu básní tvoří ty, ve kterých autorka mluví o sobě. V těchto básních autorka rozebírá existenciální otázky. Často v nich mluví v první osobě. Řeší v nich své psychické rozpoložení, úzkostné stavy, celoživotní strach a obavy. Autorka opět využívá přírodních motivů ať už zvířat, rostlin nebo živelů, ke kterým se přirovnává a pomocí kterých popisuje své nitro.

Jsou to básně, ve kterých se Alfonsina věnuje sobě, svým pocitům, svým přáním... Nevyjadřuje se v nich k politické situaci, nepopisuje svou rodinu pomocí vzpomínek ani nekritizuje společnost z pohledu ženy.

V těchto básních je autorka nejbližší přítomnosti, momentu, ve kterých je psala. Tyto básně zachycují její náladu a jsou náročnější na pochopení, jelikož v nich autorka dává volný průchod své fantazii.

Jako příklad chci uvést báseň *La Inquietud del rosal* ze stejnojmenné sbírky, která byla vydána v roce 1916.

²⁸ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 246.

El rosal en su inquieto modo de florecer
va quemando la savia que alimenta su ser.
¡Fijaos en las rosas que caen del rosal:
Tantas son que la planta morirá de este mal!
El rosal no es adulto y su vida impaciente
se consume al dar flores precipitadamente.²⁹

Růže ve svém neklidném způsobu kvete,
Pálí nektar, co ji živí.
¡Pohleďte na květy růže, které padají z růžového keře
Je jich tolik, že rostlina zemře na toto zlo!
Růžový keř ještě nedospěl a jeho život je netrpělivý
sám se ničí tím, že kvete předčasně.

Básnířka opět pracuje s motivy květin, kontrétně s růžemi, které v této básni slouží jako metafora pro předčasné dospívání.

Na tuto báseň jsem již v předešlé kapitole odkazovala ve spojitosti s incidentem, který se stal, když bylo Alfonsině 16 let a jela na turné s divadelní skupinou, během kterého ji obtěžoval muž.

Bylo to pro ni hrubé zjištění toho, že již není dítě a někteří muži už na ni pohlížejí jako na sexuální objekt. Tato traumatizující vzpomínka mohla být tedy jedna z těch, která později autorce posloužila jako inspirace při psaní básně *La inquietud del rosal*.

Slovo “inquieto” v překladu znamená “neklidný, nepokojný”. V tomto kontextu se tím nepokojem myslí nedočkavost. Alfonsina Storni ve své básni vyjadřuje svůj hluboký nesouhlas s předčasným dospíváním.

Téma básně je uplatnitelné v mnoha životních situacích. Předčasné je obecně negativní charakteristika, přivlastek. Cokoli předčasného je plodem nedočkavosti, netrpělivosti, což si následně vybírá svou daň jedině ve formě negativních následků.

Metafora vyjádřená skrze květy růže značí krásu a křehkost. Alfonsina Storni má ve své básni na mysli zejména ženy a drtivé dopady na jejich předčasné dospívání, za které může nátlak společnosti a také pro básnířku nepochopitelná touha každého dítěte stát se dospělým.

²⁹ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 9.

La inquietud del rosal mluví z jejich vlastních zkušeností, jelikož sama autorka byla nucena předčasně dospět, když už jako malá byla nucena zanechat školy a začít pracovat. Následně po smrti jejího otce se již ve čtrnácti letech stát ženou a starat se o svou rodinu, zejména pak o svého mladšího bratra. V tomto pubertálním věku si každá mladá dívka přeje dospět co nejrychleji. Toto přání se však paradoxně plnit nesmí, jelikož je člověk pochopitelně nepřipravený.

Alfonsina Storni byla nucena předčasně dospět a tato báseň slouží mimo jiné i jako varování pro ty, kteří mají v životě více štěstí.

Ačkoli vědomě dávala u žen přednost duševní a intelektuální stránce před tou vzhledovou, její zevnějšek ji trápil. Alfonsina Storni byla se svým zevnějškem vždy nespokojená. Skoro v žádné fázi jejího života neměla čas a energii o něj důkladně pečovat. V básni *Dolor (Bolest)* dokonce věnuje sloku své vysněné představě o tom, jak by si přála vypadat.

Dolor

Quisiera esta tarde divina de octubre
pasear por la orilla lejana del mar;
que la arena de oro, y las aguas verdes,
y los cielos puros me vieran pasar.

Ser alta, soberbia, perfecta, quisiera,
como una romana, para concordar,
con las grandes olas, y las rocas muertas
y las anchas playas que ciñen el mar.³⁰

Bolest

Chtěla bych tento božský říjnový večer
procházet se podél vzdáleném břehu moře
tak, že zlatý písek a zelené vody,
a čisté nebe by mě vidělo, že procházím.

Být vysoká, hrdá, dokonalá, chtěla bych,
jako římanka, zápasit,
s velkými vlnami, mrtvými skalami
a široké pláže, které se drží u moře

³⁰ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 285.

Alma desnuda

Soy una alma desnuda en estos versos,
alma desnuda que angustiada y sola
va dejando sus pétalos dispersos.

Alma que puede ser una amapola,
que puede ser un lirio, una violeta,
un peñasco, una selva y una ola.³¹

Nahá duše

Jsem nahá duše v těchto verších,
nahá duše, která utrápená a osamělá
opouští své rozptýlené listy.

Duše, která může být mákem,
může být lilií, fialkou,
kamenem, pralesem a vlnou.

Alma desnuda je další z básní, ve kterých Alfonsina analyzuje svůj duševní stav. Mluví o své odhalené duši, o své zranitelnosti, sklíčenosti a samotě, která ji doprovázela celý život. Báseň je takové přiznání, zpověď. Popisem své duše se svěřuje čtenáři s těmi nehlubšími pocity, které prožívá. Můžeme z ní vycítit, že se opět snaží být pochopena. I přes barevnost květinových motivů je báseň melancholická a pochmurná.

Přírodní motivy jsou opět typickým rysem modernismu a zároveň i typickým rysem básní Alfonsiny Storni. Ta v této básni přirovnává svou duši hlavně ke květinám.

Jedná se pouze o úryvek z dvanáctislokové básně, ve kterém už můžeme vidět básnické prvky, s nimiž se autorka rozhodla pracovat. Listy v básni (los pétalos) můžou symbolizovat vzpomínky, naději, krásu.

Následně pak svoji duši přirovnává nejenom ke květinám, jako je lilie nebo fialka, ale i k pralesu, kameni nebo k vlně. K různým přírodním motivům, které jsou velmi odlišné a disponují naprosto jinými charakteristikami. Básnířka tím zřejmě chce říct, že v životě musela čelit různým nástrahám a její duše (duševní stav) se dle toho musel přizpůsobit.

³¹ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 128.

Así
Hice el libro así:
Gimiendo, llorando, soñando, ay de mí.

Takto
Napsala jsem knihu takto:
Nařikající, plačící, snící, běda mi.

Mariposa triste, leona cruel,
Di luces y sombra todo todo en una vez.
Cuando fui leona nunca recordé
Cómo pude un día mariposa ser.
Cuando mariposa jamás me pensé
Que pudiera un día zarpar o morder.³²

Smutný motýl, krutá lvice,
Vrhala jsem světlo a stíny zároveň.
Když jsem byla lvice, nikdy jsem si
nevpomněla
Jak jsem kdysi mohla být motýlem.
A když motýlem, nikdy jsem nepomyslela
že jednoho dne budu moci drápat a kousat.

Typické prvky modernismu dávají autorce možnost ke kreativnímu popisu sebe sama a k přirovnání svého charakteru k různým přírodním motivům, ať už to jsou květiny nebo zvířata všeho druhu. Když autorka mluví sama o sobě, většinou se drží toho samého konceptu. A to metaforického či obrazného přirovnávání sebe sama k přírodě.

V básni *Así (Takto)* využívá kontrastu motýla s lvicí, krutosti s mírumilvností, síly a křehkosti.

V básni *Moderna* autorka využívá výrazných motivů jako je “*crystal*” a “*oro*”. Křišťál a zlato básni dodávají eleganci a bohatost. Čtenář z ní má pocit, že se její verše lesknou. Báseň *Moderna* se odtrhává od reality. Autorka v ní používá lyrický popis, *alfombra de verdura, cristal sonoro, licor de oro...*

Tato báseň nabývá až pohádkového, mytického charakter. I přes to z ní opět cítíme smutek, který je pro Alfonsinu Storni charakteristický.

Básnička popisuje svoje přání, své nedosažitelné sny, nesplnitelné fantazie, které pro ni znamenají útěk od reality.

Všechny tyto autorčiny harmonické představy jen prohlubují kontrast mezi krásou popisovanou v jejich verších a těžkou realitou, která pro ni byla v jejím životě čím dál tím víc náročná.

³² STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 73.

Moderna

Yo danzaré en alfombra de verdura;
Ten pronto el vino en el cristal sonoro.
Nos beberemos el licor de oro
Celebrando la noche y su frescura
...
Yo danzaré para que todo olvides
Y habré de darte la embriaguez que pides
Hasta que Venus pase por cielos.³³

Moderní

Budu tančit na zeleninovém koberci;
Měj připravené víno ve zvučném křišťálu.
Budeme pít zlatý likér
A oslavovat noc a její svěžest
...
Budu tančit tak, abys zapomněl na vše
A dám ti opilost, kterou žádáš
Dokud se Venuše neprojde po nebi.

Autorka také zmiňuje římskou bohyni lásky, Venuši. Mytologické bytosti byly jedním z motivů, které modernisti ve svých básních využívali. Svědčí o tom i báseň od Rubéna Daría, který tak nazval jednu ze svých básní ve sbírce *Azul*.

Venus

En la tranquila noche, mis nortalgia amargas sufría.
En busca de quietud bajé al fresco y callado jardín.
En el obscuro cielo Venus bella temblando lucía,
como incrustado en ébano un dorado y divino jazmín.

Venuše

V tiché noci trpěla moje hořká nortalgie.
Při hledání klidu jsem sešel do chladné a tiché zahrady.
Na temné obloze zářila krásná třesoucí se Venuše,
jako v ebenu zasazený zlatý a božský jasmín.

Autor kromě mytologické bohyně používá i jiné motivy, které se objevují i v básních Alfonsiny Storni. Zmiňuje také zlato – „*ébano dorado*“ a nebe – „*obscurο cielo*“, ve kterém bohyni lásky spatřil. Stejně jako Alfonsina Storni, v jejíž básni má Venuše nebem projít – „*Hasta que pase por cielos*.“

³³ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 151.

Feminismus

Třetí téma, kterému se autorka věnuje ve velké části své tvorby, je sex, láska, vztahy mezi mužem a ženou a s tím spojené společenské postavení žen celkově. Touto otázkou se autorka zabývá po celý svůj život, který se vymyká společenským normám a konvencím.

Alfonsina Storni je hrdá na to, že funguje samostatně, je svobodná a není závislá na žádném muži. V tomto typu básní popisuje svoji sílu a snaží se jít ostatním ženám příkladem.

Tyto básně byly poetickou verzí jejich novinových článků, ve kterých rozebírá stejnou problematiku.

Dává prostor své ženskosti a vášni, která je zasazená do kontextu boje s mužskou dominancí. Alfonsina popisuje odvážnou ženu jako nepřítele, kterého v ní společnosti vidí. Zároveň bych do této skupiny patřil i básně s erotickým nádechem, jejichž tvorba byla inspirovaná uruguajskou básnířkou Delmirou Agustini. Ta Alfonsinu inspirovala svými odvážnějšími texty, ve kterých dává prostor ženské sexualitě a tužbám, které se v té době udržovaly v tajnosti a ženy o nich nemluvily. Z tohoto důvodu zařazují i tyto milostné básně do skupiny Feminismus.

Alfonsina se v tomto typu básní dotýká sexuality jen zlehka. Akty vyjadřuje skrze metafory, zmiňuje jen některé části těla a nezachází moc do detailů. Přesně tak tomu je v básni *Pasión (Vášeň)*.

Pasión

Unos besan las sienes, otros besan las manos,

otros besan los ojos, otros besan la boca.

Pero de aquél a éste la diferencia es poca.

No son dioses, qué quieres?, son apenas humanos.³⁴

³⁴ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 360.

Vášeň

Někteří líbají hrud', jiní líbají ruce,

jiní líbají oči, jiní líbají ústa.

Ale mezi jedním a tím druhým je rozdíl malý.

Nejsou to bohové, co tedy chceš? Jsou to sotva lidé.

Další z básní zařazené do této skupiny, jak jsem již výše uvedla, jsou ty, ve kterých se autorka věnuje otázce postavení žen ve společnosti a ve kterých k ženám přímo promlouvá. V těchto básních zaujímá energický postoj, ze kterého sálá síla a přesvědčení. Jako například v básních jako jsou *La armadura*:

La armadura

Mujer, tú la virtuosa, y tú la cínica.

Y tú la indiferente o la perversa;

Mirémonos sin miedo y a los ojos:

Nos conocemos bien. Vamos a cuentas.

Bajo armadura andamos: si nos sobra

El alma, la cortamos; si no llena

Por mengua, la armadura, pues la hencimos:

Con la armadura andamos siempre a cuentas.³⁵

Brnění

Ženo, ty ctnostná a ty cynická.

A ty lhostejná nebo ty ta zvrhlá;

Podívejme se bez strachu sobě do očí:

Známe se dobře. Upozorněme na sebe.

S brněním chodíme: pokud máme náhradní

Duše, tu odřízneme; pokud se nenaplní

Zmenšením zbroje, protože jsme ji zdědili:

S brněním to není jednoduché.

³⁵ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 224.

Autorka zde oslovuje všechny typy žen. Tu „ctnostnou, cynickou, lhostejnou, zvrhlou“... Vyzývá je, aby se nebály. Alfonsina se v této básni situuje přímo až do vojenské pozice, úlohy vůdkyně, která promlouvá k ženám a připomíná jim jejich sílu, kterou má každá z nich. Popisuje ženy jako neúnavné a nekompromisní.

Autorka v básni mluví o brnění, které má každá žena a kterým odráží rány. Brnění slouží jako metafora pro odolnost, výdrž a sílu. Tato báseň je ze sbírky *Languidez* z roku 1920.

Ze stejné sbírky pochází i báseň s názvem *La ronda de las muchachas (Dívčí kolo)*, která se nese ve stejném duchu jako *La armadura (Brnění)*. V obou básních autorka promlouvá k ženám z vůdčí pozice a vyzývá je k činům.

La ronda de las muchachas	Okruh dívek
Venid, muchachas bellas,	Pojďte, krásné dívky,
El parque alegre está,	V parku je veselo,
Formemos una ronda	Vytvořme kolo
Y demos en cantar.	A zpívejme.
Venid, el cuerpo envuelto	Pojďte, s tělem zabaleným
En un blanco sayal,	do bílého šatu,
Venid ³⁶	Pojďte

V některých svých básních autorka promlouvá i k mužům. Tento prvek činí tuto skupinu básní zajímavou. Autorčina forma komunikace s muži je v jejich básních mírumilovná, trpělivá, někdy dokonce až láskyplná. I přes všechna příkoří, kterým v té době ženy čelily, Alfonsina Storni chovala k mužům lásku. Boj za ženskou právu je v poesii Alfonsiny Storni velmi elegantní, ženský a taktní.

V básni *Hombre* oslovuje muže v jednotném čísle, ovšem oslovuje tak všechny muže. Žádá je o porozumění a lásku. Autorka ukazuje svoji skromnost a v této básni vyjadřuje vlastně to jediné, co po mužích chce.

³⁶ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 225.

Hombre

Hombre, yo quiero que mi mal comprendas;

Hombre, yo quiero que me des dulzura;

Hombre, yo marchó por tus mismas sendas;

Hijo de madre: entiende mi locura...³⁷

Muž

Muži, chci, abys mě špatně pochopil;

Muži, chci, abys mi dal něhu;

Muži, já pochoduji po tvých vlastních cestách;

Synu matky: pochop mé šílenství ...

Mezi její agresivnější básně patří *Fecundidad*, což v překladu znamená plodnost. Autorka v ní vyzývá ženy, aby nezapomínaly na svou přirozenost a aby se nepoddávaly natolik kráse, která je pro ně společností diktovaná. Agresivitou mám na mysli otevřenost, přímočarost, vulgárnost.

Fecundidad

¡Mujeres!... La belleza es una forma

Y el óvulo una idea.

¡Triunfe el óvulo!

Dentro de la mentira de la vida

Existe una verdad

Y hay que seguirla.

La verdad es que nada en la Natura debe perderse.³⁸

Plodnost

Ženy! ... Krása je forma

A děloha zas idea.

Ať vyhraje děloha!

Uvnitř ve lži života

³⁷ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 129.

³⁸ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 55.

Se nachází pravda
A musíte ji následovat.
Pravdou je, že nic v přírodě nesmí být ztraceno.

V podobném duchu se nese i báseň *¿Qué diría?*, ve které se autorka ptá, co by lidé řekli na to, kdyby si obarvila vlasy, zpívala na ulicích a nedodržovala společenská pravidla, které toto chování pro ženu nepřipouští. V této básni zaujíma rebelský postoj, který autorka zaujímala celý svůj život. Obarvené vlasy v básni slouží jako metafora pro nekonvenční chování ženy, na které úzkoprsá společnost reaguje pobouřeně.

¿Qué diría la gente, recortada y vacía,
Si en un día fortuito, por ultrafantasía,
Me tiñera el cabello de plateado y violeta,
...
¿Írían a mirarme cubriendo las aceras?
¿Me quemarían como quemaron hicieras?
¿Campanas tocarían para llamar a misa?

En verdad que pensarlo me da un poco de risa.³⁹

Co by řekli lidé, omezení a prázdni,
Pokud jednoho dne, jen tak z velké fantazie,
Obarvila obarvím si vlasy na stříbrno-fialovou,
...
Dívali by se na mě zakrývajících chodníky?
Spálili by me, jako kdysi pálili čarodejnoce?
Zvony by zněly na svolání mše?
Ve skutečnosti, když nad tím přemyslím, musím se smát.

Další báseň nese název *Van pasando mujeres*, ve které se básnířka vyjadřuje naopak k chování žen, které společenské normy dodržují.

³⁹ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 115.

Cada día que pasa, más dueña de mí misma,
Sobre mí misma cierro mi mirada interior;
En medio de los seres a soledad me abisma.
Ya ni domino esclavos, ni tolero señor.

...

Ahora van pasando mujeres a mi lado
Cuyos ojos trascienden la divina ilusión.
El fácil paso llevan de un cuerpo aligerado:
Se ve poco o nada les pesa el corazón.

...

Les llevo una ventaja que place a mi conciencia:
Los sueños que ellas tejen no los supe tejer,
Y en manos ignorantes no perdí mi inocencia.
Como nunca la tuve, no la pude perder.⁴⁰

Každý den, který uběhne, více majitelkou sebe sama,
Ohledně mě uzavírám svůj vnitřní pohled;
Uprostřed bytostí se prodávám do osamělosti.
Už nevládnou otrokům, ani nesnáším pána.

...

Teď ženy procházejí vedle mě
Jejichž oči vysílají božskou iluzi.
Jednoduchý krok je jejich lehkého těla:
Nezdá se, že by jim něco tížilo srdce.

...

Přináším vám výhodu, která těší mé svědomí:
Sny, které ony tkají, neuměla jsem já tkát,
A v ignorantských rukou jsem neztratila nevinnost.
Jelikož jsem ji nikdy neměla, nemohla jsem ji ztratit.

Autorka v této básni opět popisuje ženy, které si řídí společenskými pravidly. Podle Alfonsiny Storni tyto ženy nemají vlastní názory, ambice, sílu. Z básně je cítit, že ji tyto ženy iritují a že se jim nechce podobat.

Na druhou stranu je báseň specifická tím, že by v ní čtenář mohl vycítit lehkou závist.

⁴⁰ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 211.

Autorka totiž přiznává, že ženy, které poslouchají svého muže a dodržují pravidla, mají jednodušší život.

“Zde analyzované básně jsou zvláště zajímavé, protože se odehrávají ve městě (obecně v Buenos Aires), zatímco tato oblast se v prvních desetiletích dvacátého století stane dějištěm modernity, ve kterém postavení argentinské ženy jakožto obyvatelky, protagonistky a občanského subjektu postupně stoupá a ve kterém žena přestává být dekorativním prvkem, společníkem a "facilitátorem" situací pro muže. Je důležité si uvědomit, že ženám nejenom trvalo získat volební právo, také měly zakázanou tak elementární činnost, jako bylo používání veřejné dopravy..”⁴¹

Tú me quieres blanca je báseň ze sbírky s názvem *El dulce daño*. Je to jedna z výraznějších a známějších básní Alfonsiny Storni, jelikož si získala slávu svou upřímností. A ačkoli je plná metafor, také svou jednoduchostí. Tato báseň se přímo dotýká tématu, pro které je básnířka známá. Téma postavení ženy a kritika společnosti, která je toho strůjcem.

Autorka v básni promlouvá ve druhé osobě k muži (sloužící jako synegdoha pro všechny muže). V první sloce “mu” popisuje, jakou by ji chtěl mít.

Pomocí metafor popisuje stereotypní vlastnosti žen na začátku dvacátého století. Vykresluje “ideální” ženu podle představ společnosti.

Níže jsem se pokusila přeložit ukázkou z básně. Konkrétně se jedná o její první polovinu, ve které autorka opět pomocí přírodních motivů popisuje mužskou představu o ideální ženě.

Tú me quieres blanca
Tú me quieres alba,
me quieres de espumas,
me quieres de nácar.
Que sea azucena
sobre todas, casta.
De perfume tenue.

⁴¹ Moraña, Ana. “Alfonsina Storni: La Mujer y La Ciudad.” *Letras Femeninas*, vol. 34, no. 2, 2008, pp. 67–86. JSTOR, JSTOR, www.jstor.org/stable/23021926.

Los poemas aquí analizados resultan de particular interés pues se centran en la ciudad (Buenos Aires, en general), en tanto que el ámbito que en las primeras décadas del siglo XX se elevará a la condición de escenario de la modernidad, en el que la mujer argentina se erige poco a poco como habitante, protagonista y sujeto civil, para dejar de ser un elemento decorativo, una acompañante, y una “facilitadora” de situaciones de ciudadanía masculina. Es importante considerar que las mujeres no sólo tardaron en obtener su derecho al voto sino que hechos tan elementales como el uso del transporte público, en un principio, le estaban vedados.

Corola cerrada.
Ni un rayo de luna
filtrado me haya.
Ni una margarita
se diga mi hermana.
Tú me quieres nívea,
tú me quieres blanca,
tú me quieres alba.

42

Ty mě chceš bílou
Chceš mě jak úsvit,
Chceš mě jako z pěny,
Chceš mě jako nektar,
abych byla lilií
nade všemi, kastou.
Z jemného parfému.
Uzavřená korunka.
Ani jeden paprsek měsíce
mnou neprošel.
Ani jedna sedmikráska,
se nehlásí být mou sestrou.
Ty mě chceš jak zasněženou,
ty mě chceš bílou
ty mě chceš jak úsvit.

Už název této básně od začátku odhaluje pointu následujících veršů. Titul básně dává čtenáři volnost si vybrat mezi různými variantami překladu. Do angličtiny je báseň přeložená doslova “You want me white”. Tím pádem do češtiny by měla být přeložená jako “Chtěl bys mě bílou”. Významově se nám však nabízí více slov, které by dokázaly zachovat “odstín” a zároveň i pointu názvu básně.

“Blanca” má totiž vyjadřovat ženskou charakteristiku, která byla v té době společensky vyžadována. A na to autorka od začátku ukazuje.

Bílá v tomto případě může nést několik významů. Ty si níže popíšeme.

Bílá je symbolem čistoty, neposkvrněnosti, nevinnosti. Přesně tuto symboliku vyjadřují například bílé svatební šaty, které samy o sobě mohly v titulu básni z hlediska významu také sehrát určitou roli.

⁴² STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 107.

Vzhledem k tomu, že Alfonsina Storni v nejedné své básni kritizuje stereotypní chování žen, jejich podřízenost a pohodlnost, mohli bychom význam slova “blanca” posunout dál a chápat jej také jako “naivní”. Jako nevinnou ženu, která se oddává do moci muže a její osud předává do jeho rukou. To bylo něco, k čemu se autorka stavěla velmi negativně. Tudiž ani báseň “Tú me quieres blanca” nemusí být výjimkou.

“Blanca” bychom mohli chápat i překládat jako “bledá”. Sama autorka si v básni hraje s různými významovými ekvivalenty tohoto slova. “Blanca, alba, nívea”. Všechny slova mají společný význam. Světlost, bílou barvu. Můžeme je tedy chápat i jako “bledá”, tím pádem bychom měli na mysli barvu kůže.

Bledost byla a dodnes je chápána jako znak elegance, vyšší sociální třídy. Bílá kůže je nositelem určité noblesy ženskosti. I to by se tedy dalo z titulu básně vyčíst.

Bledost také může značit slabost. Fyzickou, duševní, či charakterovou.

“Poezie Alfonsiny Storni, zvláště pak ta část, která je nejčastěji prezentována v antologiích, se chápe jako inventář obav nekonformních žen, které zuří a jsou bezmocné vůči mužským očekáváním, vzdálené vidině rovnosti v lásce a nespokojenosti s tradičními normami předložené ženám.”⁴³

Alfonsina a inspirace

Knihovna rodiny Storni obsahovala zejména italskými knihy, které později sloužily jako inspirace pro začínající Alfonsinu.

Mezi ně patří básnířka Grazia Deledda, která jako první Italka získala nobelovu cenu za literaturu. A tako Ada Negri, která se jako první žena stala členkou *Reale Accademia d'Italia*, kulturní instituce, jejímž cílem bylo podopřovat intelektuální činnost ve vědách, humanitní oborech a umění.

Největší inspirace, kterou v těchto dvou ženách Alfonsina spatřovala, byla kromě obsahu a stylu jejich tvorby hlavně jejich život a úspěchy, kterých dosáhly.

Velká jména, která ovlivnila tvorbu Alfonsiny Storni, byla bez pochyby Rubén Darío, otec modernismu, a Leopoldo Lugones.

Na začátku dvacátého století byli tito autoři ikonami svého směru. Veřejnost je četla ve velkém a Alfonsina nebyla výjimkou. Byla jeho vášnivou čtenářkou Rubéna Daría už jako dítě.

⁴³ Kirkpatrick, Gwen. “Alfonsina Storni: ‘Aquel Micromundo Poético.’” *MLN*, vol. 99, no. 2, 1984, pp. 386–392. *JSTOR*, JSTOR, www.jstor.org/stable/2906195.

The poetry of Alfonsina Storni, especially that part which is most often presented in anthologies, reads like an inventory of the concerns of nonconformist women, with its rage and helplessness at male expectations, the seeming impossibility of equality in love, and dissatisfaction at the traditional tiles imposed on women.

Rubén Darío v té době inspiroval převážnou část celé literární scény v latinské americe. Jeho přírodní motivy, inspirace orientálním světem a elegantně libozvučný výběr slov byly patrné i v tvorbě jiných umělců, kteří se nechali unášet vlnou silně vládnoucího modernismu.

Alfonsinino pojetí modernismu bylo samozřejmě přizpůsobeno jejím životním zkušenostem a vnitřním prožitkům.

Jakožto matka, která sama vychovávala své dítě a bojovala ve víru velkoměsta Buenos Aires se tato kombinace modernismu a její osobnosti viditelně projevuje v jedné z jejích prvních básní "*La Loba*".

Yo soy como la loba
Quebré con el rebaño
Y me fui a la montaña
Fatigada del llano.
Yo tengo un hijo fruto del amor, de amor sin ley,
Que yo no pude ser como otras, casta de buey
Con yugo al cuello; ¡Libre se eleve mi cabeza!
Yo quiero con mis manos apartar la maleza.
...
Ovejitas, mostradme los dientes. ¡Qué pequeños!
No podréis, pobrecitas, caminar sin los dueños
Por la montaña abrupta, que si el tigre os acecha
No sabréis defenderos, moriréis en la brecha.
Yo soy como loba. Ando sola y me río
Del rebaño. El sustento me lo gano y es mío
Donde quiera que sea, que yo tengo una mano
Que sabe trabajar y un cerebro que es sano.
La que pueda seguirme que se venga conmigo.
Pero yo estoy de pie, de frente al enemigo,
La vida, y no temo su arrebato fatal.
Porque tengo en la mano siempre pronto un puñal.⁴⁴

⁴⁴ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 50.

Vlčice

Jsem jako vlčice,
utekla jsem ze smečky
a odešla do hor
Vyčerpaná z plání

Mám syna, plod lásky, lásky bez zákonů
já nemohla být jako ostatní, volská plemena
se jhem na krku: má hlava se volná zvedá!
Chci svýma rukama plevelem se drát

...

Ovečky, ukažte mi zoubky. Jak jen jsou malé!
Nemůžete, chuděrky, kráčet bez majitele
Po nebezpečných horách, tygr na vás číhá,
Neubráníte se, zahynete v propasti.

Já jsem jako vlčice, kráčím sama a směju se
stádu. Obživu si získám sama a je jen moje.
Kdekoli já mám své ruce, které umí pracovat a mozek,
který je zdravý.

Ta, co může, ať mě následuje.
Ale já stojím na nohou, čelem k nepříteli.
Život, nebojím se jeho smrtelného výbuchu,
protože mám v ruce vždy připravenou dýku.

V této básni se Alfonsina přirovnává k vlčici, která prochází světem připravená se s ním poprat. Ostatní přirovnává k ovcím. Z básně je cítit sebevědomí, energie, síla, ale zároveň také vyčerpání.

Nicméně se tato báseň na svou dobu naprosto vymyká ženské tvorbě, na kterou byla latinská amerika zvyklá.

"Žena" se neobjevuje se svůdnou schopností mužských moderních básníků, nýbrž se projevuje pod archetypem "La loba", náročné a živoucí. Tato "vlčice" se odkloní od stáda a kritizuje modelový ideál žen označovaných jako "ovce".⁴⁵

⁴⁵ Vassallo, Jacqueline Roselly, Calle Leandro, Alfonsina Storni: literatura y feminismo en la Argentina de los años 20/Jacqueline Roselly Vassallo y Leandro Manuel Calle. – la ed.- Villa María: Edivim, 2014 – (JQKA). ISBN 978-987-699-197-1, str.30.

La "mujer" no aparece con la capacidad seductora propia de los poetas modernistas varones, sino que se

Alfonsina Storni a Rubén Darío

V básních Alfonsiny Storni a Robéna Daría můžeme najít podobnosti, co se týče motivů přírody, květin, zvířat, zejména pak ptáků.

Motiv šelmy

Je možné, že konkrétně báseň *La Loba* mohla být inspirována Daríovou básní *Estival*, ve které autor ve stejném duchu a se stejnou energií popisuje tygřici. V obou básních jsou zvířata silná, majestátní a jsou jim připisované lidské vlastnosti. Zejména pak v básni *La Loba*, kde autorka přirovnává vlčici k sobě samé.

Estival (Rubén Darío)

La tigre de Bengala,

Con su lustrosa piel manchada a trechos,

Está alegre y gentil, está de gala.

Salta de los repechos

De un ribazo, al tupido

Carrizal de un bambú; luego, a la roca

Que se yergue a la entrada de su gruta.⁴⁶

Letní (Rubén Darío)

Bengálská tygřice,

S její lesklou srstí obarvenou řetezy,

Je veselá a jemná, je slavnostní.

Skoč ze strmých svahů

Od svahu až po houštiny

Rákos z bambusu; pak ke skále

Která se tyčí u vchodu do jeskyně.

U tohoto motivu mohu opět jako příklad citovat začátek básně *La loba*.

Yo soy como la loba

Quebré con el rebaño

Y me fui a la montaña

Fatigada del llano.⁴⁷

Jsem jako vlčice,

smečku jsem rozbila

a odešla do hor

Z plání unavená

Ovšem motiv velkého zvířete si můžeme všimnout už v dřívější básni s názvem *Así* ze sbírky *El dulce daño* z roku 1918. Tam autorka pracuje s více zvířaty. Používá motiv zvířat jako odrazy její osobnosti, nálady, životní etapy, síly. Autorka se ke všem sama přirovnává.

manifesta bajo el arquetipo de "La loba", desafiante y voraz. Esta "loba" se aparta del rebaño y critica el ideal modélico de las mujeres de entonces a las que se refiere como "ovejitas"

⁴⁶ Darío Rubén, Azul, menfycircle, 1888, Edición digital para Feedbooks a cargo de María del Pilar MARTINEZ, Gérald Gallas, 2018. str 78.

⁴⁷ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 50.

Cuando fui una leona nunca recordé
Cómo pude un día mariposa ser.
Cuando mariposa, jamás pensé
Que pudiera un día zarpar o morder.⁴⁸

Když jsem byla lvice, nikdy jsem si nevzpomněla
Jak jsem kdysi mohla být motýlem.
A když motýlem, nikdy jsem nepomyslela
že jednoho dne budu moci drápat a kousat.

Motiv ptactva

Další zvíře, které se často vyskytuje v básních obou autorů, je pták. Alfonsina Storni tohoto motivu využívá ve své básni *Hombre Pequeñito*. Tam je pták chápán jako symbol volnosti. A opět se autorka k tomuto zvířeti přirovnává. Tentokrát využívá kanárka, aby vyjádřila to, že je zajatá ve společnosti, ze které ji muž nedovolí vzlétnout.

Hombre pequeñito, hombre pequeñito,
Suelta a tu canario que quiere volar...
Yo soy el canario, hombre pequeñito,
Déjame saltar.⁴⁹

Mužičku, mužičku,
Naskoč na svého kanárka, který chce létat ...
Já jsem ten kanárek, mužičku,
Nech mě vzlétnout.

Dále můžeme sledovat, že autorka také často zmiňuje holubici, „*la paloma*“. A to již v citované básni *Así* ze sbírky *El dulce daño*.

Sé que, ya paloma, pesado ciprés,
O mata Florida, lloré y más lloré.⁵⁰

⁴⁸ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 73.

⁴⁹ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 154.

⁵⁰ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 73.

Vím, že už holubice, těžký cypřiš,
Nebo zabij Floridu, plakala jsem a ještě víc
plakala.

V případě Rubéna Daría můžeme pozorovat motiv ptáků v několika jeho básních. Jednou z nich je báseň s názvem *Primaveral* ze sbírky *Azul*.

¿Ves aquel nido? Hay un ave.	Vidíš to hnízdo? Je tam pták.
Son dos: el macho y la hembra.	Jsou dva: muž a žena.
Ella tiene el buche blanco,	Má bílou plodinu,
Él tiene las plumas negras.	Má černé peří.
En la garganta el gorjeo,	V hrdle cvrlikání,
Las alas blandas y trémulas;	Měkké a třesoucí se křídla;
Y los picos que se chocan	A zobáky, které do sebe narážejí
Como labios que se besan. ⁵¹	Jako rty, které se líbají.

Zde Rubén Darío přirovnává dva ptáky k muži a ženě tvořící milostný pár. Jeho báseň *Primaveral* popisuje příchod jara jako období, které vše oživí, během kterého se probouzí příroda i city. Báseň je vlastně milostné vyznání a nese se v pozitivním duchu. V tom se oba autoři lišili. Básně Alfonsiny Storni, jak již bylo zmíněno, jsou naopak zklaslé, pochmurné, někdy až tragické.

Další báseň od Daría, kde autor pracuje s tímto zvířetem, je *Anagké*.

Y dijo la paloma:
Yo soy feliz. Bajo el inmenso cielo,
En el árbol en flor, junto a la poma
Llena de miel, junto al retoño suave
Y húmedo por las gotas de rocío,
Tengo mi hogar.⁵²

A holubice řekla:
Jsem šťastná, pod obrovskou oblohou,
Ve stromu v květu, vedle pomy
Plná medu, vedle měkkého výhonku
A mokré kapky rosy,
Mám svůj domov.

⁵¹ Darío Rubén, *Azul*, menfycircle, 1888, Edición digital para Feedbooks a cargo de María del Pilar MARTINEZ, Gérald Gallas, 2018. str. 74

⁵² Darío Rubén, *Azul*, menfycircle, 1888, Edición digital para Feedbooks a cargo de María del Pilar MARTINEZ, str. 92

Zde už můžeme vidět větší podobnost využití zvířecích motivů mezi oběma autory. Rubén Darío v této básni připisuje holubovi lidské vlastnosti, jako jsou city a schopnost řeči.

Motiv květin

Poslední zmíněný motiv, který oba autoři hojně využívají a který bych tedy chtěla vyzdvihnout, je motiv květin.

Tento motiv byl využíván obecně všemi autory modernismu. Květiny v tomto období tvořily důležitou součást poezie. Sloužily buď čistě jako estetický prvek (např. popis ročního období v básních typu *Primaveral* od Rubéna Daría) nebo jako metafora či přirovnání (jako například v *La inquietud del rosal* of Alfonsiny Storni).

Mes de rosas. Van mis rimas	Měsíc růží. Mé rýmy jdou
En ronda, a la vasta selva,	V kruhu, do obrovské džungle,
A recoger miel y aromas	Sbírat med a vůně
En las flores entreabiertas. ⁵³	V napůl otevřených květech
(Primaveral)	(Jarní)

Dále například v básni *Invernal* můžeme opět vidět, že autor používá motiv růží.

La nieve cae en copos,
Sus rosas transparentes cristaliza,
En la ciudad, los delicados hombros⁵⁴
(Invernal)

Sníh padá ve formě vloček,
Jeho průhledné květy krystalizují,
Ve městě, jemné ramena
(Zimní)

Na rozdíl však od Alfonsiny Storni, Rubén Darío používá tyto motivy opět jako popis něčeho krásného, líbivého. Nikoli jako metaforu pro vyjádření smutku, tíhy nebo deprese.

Alfonsina všechny přírodní motivy používá spíše jako metaforu nebo přirovnání. Stejně tak jako zvířata, tak i květiny přirovnává sama k sobě.

⁵³ Darío Rubén, Azul, menfycircle, 1888, Edición digital para Feedbooks a cargo de María del Pilar MARTINEZ., str.74

⁵⁴ Darío Rubén, Azul, menfycircle, 1888, Edición digital para Feedbooks a cargo de María del Pilar MARTINEZ, 2018. str. 84.

La flor del mal

Yo he pretendido odiar... lo he pretendido...

Imposible me fue. Triunfó una rosa

Que hay en mi corazón; triunfó la hostia

De la bondad innata.⁵⁵

Květina zla

Snažila jsem se nenávidět ... Snažila jsem se ...

Bylo to nemožné. Vyhrála růže

Která je v mém srdci: vyhrála hostia

Vrozené dobroty.

⁵⁵ STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096. str. 49.

ZÁVĚR

Tvorba Alfonsiny Storni ovlivnila básnický svět a zároveň také svět společenský.

Alfonsina Storni byla autorkou, jejíž verše se v době jejího života dotýkaly citlivých témat a zasahovaly do komfortní zóny argentinské patriarchální společnosti.

Autorka zrcadlila svůj těžký život ve své tvorbě, ve které můžeme pozorovat momenty síly, vyčerpání, obav, snění, výsměchu, pochopení... Všechna psychická rozpoložení během různých životních etap.

Využívala typických motivů modernismu, které pak skloubila se svým osobitým stylem a nadáním. Psala o své rodině, o sobě, o společenském postavení žen, o mužích, o ideálním světě...

I přes všechny těžkosti a bezpráví, kterým musela jako žena na začátku 20. století čelit, byly její básně něžné, láskyplné, sebekritické a hlavně ženské.

Našlo se mnoho kritiků a odsuzujících názorů vůči její tvorbě a osobě samotné. Alfonsina Storni si však vydobyla své postavení a dnes je uznávanou a váženou autorkou, která svou cílevědomostí mohla a dodnes může jít příkladem všem, nejenom ženám.

Analýza autorčiných básní a zároveň získání základního povědomí o společenské situaci předešlého století slouží nejenom jako data pro tuto práci, ale i jako znalosti uplatnitelné v dnešní době.

A to byl jeden z hlavních cílů této práce. Pojmout díla Alfonsiny Storni nadčasově a vytvořit z nich něco, co může být uplatnitelné během vytváření si obrázku o dnešní společnosti, konkrétně, o dnešním feminismu.

RÉSUMÉ

Tato práce věnuje pozornost jak konkrétní tvorbě argentinské básnířky Alfonsiny Storni, tak i jejímu osobnímu životu, který se v jejich básních silně odráží. Autorka je známá jako jedna z prvních ženských básnířek, které se dokázaly prosadit v Argentině v patriarchální společnosti 20. století. V době života Alfonsiny Storni se v Argentině ženy postupně začaly dožadovat více práv, a docházelo tedy ke společenským změnám.

V této práci se snažím prezentovat básně Alfonsiny Storni jako jednu z forem boje, které se na tomto procesu podílely.

Zároveň chci také v pozitivním duchu vyzvyhnout jejich eleganci a ženskost, kterou, dle mého názoru, i navzdory celoživotního boje, autorka ve svých básních neztrácela.

První dvě kapitoly se věnují shrnutí jejího života, během kterého se detailně věnuji vztahům mezi autorkou a jejími rodiči. Zhodnotila jsem jako důležité vyzvyhnout hlavně její komplikovaný vztah s otcem, který dle mého názoru nesl zodpovědnost za směřování autorčiného života.

Kromě toho se také snažím stručně nastínit společenskou situaci v Argentině, abychom získali představu o společenském kontextu doby, ve které Alfonsina Storni žila, a také abychom lépe rozuměli ženskému boji.

Ve zbytku práce se věnuji konkrétním dílům. Pokaždé jsem vybrala příklady, které jsem považovala za ty nejreprezentativnější. Ve většině případů jsem použila jen části básní, které byly dle mého názoru ty nejdůležitější. Poté jsem se pokusila je přeložit do češtiny.

V druhé polovině práce se snažím kategorizovat její básně podle nejčastějších témat a své tvrzení dokázat na konkrétních ukázkách, které následně analyzuji.

Dále pak věnuji prostor i analýze motivů. Soutřeďuji se na prvky modernismu, během čehož srovnávám práce Alfonsiny Storni a Rubéna Daría, který je považován za otce tohoto uměleckého směru. Soustřeďuji se na motivy, které mají tyto dva autoři společné a které jsou zároveň typické pro modernismus.

RESUMEN

Este trabajo se centra tanto en las obras específicas de la poetisa argentina Alfonsina Storni como en su vida personal, que se reflejan fuertemente en sus poemas. La autora es conocida como una de las primeras poetisas que logró tener éxito en Argentina en la sociedad patriarcal del siglo XX. En la vida de Alfonsina Storni, las mujeres en Argentina han comenzado gradualmente a exigir más derechos, y ha habido cambios sociales.

En este trabajo intento presentar los poemas de Alfonsina Storni como una de las formas de lucha involucradas en este proceso.

Al mismo tiempo, quiero desafiar su elegancia y feminidad en un espíritu positivo, que, en mi opinión, a pesar de la lucha de toda su vida, la autora no perdió en sus poemas.

Los primeros dos capítulos dedican un resumen de su vida, durante el cual discute en detalle las relaciones entre la autora y sus padres. Consideré importante destacar la complicada relación con su padre, quien, en mi opinión, fue responsable de la dirección de la vida de la autora.

Además intento esbozar brevemente la situación social en Argentina para obtener un imagen sobre el contexto social de la época en la que Alfonsina Storni vivió y para entender mejor la lucha femenina.

En el resto del trabajo me dedico a las obras específicas de la autora. Siempre elegí ejemplos que consideré más representativos. En la mayoría de los casos utilicé solo algunas partes de los poemas que consideré más importantes. Después intenté traducirlas en checo.

En la segunda parte del trabajo intento categorizar sus poemas de acuerdo con los temas más comunes y para probar mi afirmación uso ejemplos específicos, cuales luego analizo.

A continuación, dedico espacio para análisis de los motivos. Me concentro en elementos del Modernismo, durante los cuales comparo el trabajo de Alfonsina Storni y Rubén Darío, quien es considerado el padre de esta dirección artística. Me concentro en los motivos que comparten estos dos autores y que también que son típicos del Modernismo.

POUŽITÁ LITERATURA:

STORNI, Alfonsina. *Poesías completas*. Buenos Aires: Sociedad Editora Latino Americana, 1996. ISBN 9509422096.

Darío Rubén, Azul, menfycircle, 1888, Edición digital para Feedbooks a cargo de María del Pilar MARTINEZ, Gérald Gallas, 2018.

HOUSKOVÁ, Anna. *Imaginace Hispánské Ameriky: (hispanoamerická kulturní identita v esejích a v románech)*. Praha: Torst, 1998. Malá řada kritického myšlení. ISBN 80-7215-069-3.

ANDERSON IMBERT, Enrique a António Soares AMORA. *Dějiny literatur Latinské Ameriky*. Přeložil Josef FORBELSKÝ, přeložil Sylva HAMPLOVÁ. Praha: Odeon, 1966. Dějiny literatur (Odeon).

Vassallo, Jacqueline Roselly, Calle Leandro, Alfonsina Storni: literatura y feminismo en la Argentina de los años 20/Jacqueline Roselly Vassallo y Leandro Manuel Calle. – la ed.- Villa María: Eduvim, 2014 – (JQKA) ISBN 978-987-699-197-1

De Maggi, Marta Shofs, and Marta Schofs De Maggi. “ALFONSINA STORNI: PALABRAS A UN HABITANTE DE MARTE.” *Letras Femeninas*, vol. 7, no. 1, 1981, pp. 21–24. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/23022687.

Storni, Alfonsina. *Escritos: imágenes de género*. – 1a ed. – Villa María : Eduvim, 2014. – (Letras y pensamiento en el bicentenario) E-Book. ISBN 978-987-699-167-4

Gutiérrez, Gloria Bautista, editor. “INTRODUCCIÓN: Literatura Femenina En Hispanoamérica.” *Voces Femeninas De Hispanoamerica*, University of Pittsburgh Press, Pittsburgh, Pa., 1996, pp. IX-XIV. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/j.ctt7zw7wd.4.

Kirkpatrick, Gwen. “Alfonsina Storni: ‘Aquel Micromundo Poético.’” *MLN*, vol. 99, no. 2, 1984, pp. 386–392. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/2906195.

GLICKMAN, ROBERT JAY. “Revista Canadiense De Estudios Hispánicos.” *Revista Canadiense De Estudios Hispánicos*, vol. 5, no. 1, 1980, pp. 110–112. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/27762080.

Moraña, Ana. “Alfonsina Storni: La Mujer y La Ciudad.” *Letras Femeninas*, vol. 34, no. 2, 2008, pp. 67–86. *JSTOR*, www.jstor.org/stable/23021926.

<https://cvc.cervantes.es/actcult/storni/cronologia/cronologia01.htm>